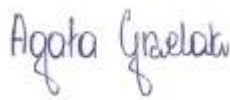

Prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna

Warszawa, październik 2024

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna
Zlecniodawca:	Wójt Gminy Małkinia Górna
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Autor prognozy:	mgr Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	8
2.1	Cele i zawartość dokumentu	8
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	34
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	34
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	34
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	34
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego.....	35
7.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	35
7.2	Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia	36
7.3	Surowce mineralne	38
7.4	Gleby	39
7.5	Hydrologia i hydrogeologia	40
7.6	Warunki klimatyczne	47
7.7	Szata roślinna	48
7.8	Fauna	50
7.9	Powiązania ekologiczne.....	50
7.10	Formy ochrony przyrody na terenie gminy	51
7.11	Zasoby krajobrazowe	58
7.12	Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego	59
8	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	75
8.1	Stan środowiska	75
8.2	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	81
8.3	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	82
9	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	83
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	83
10.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	83
11	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	91
12	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	

.....	92
12.1 Oddziaływanie na ludzi.....	92
12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny.....	95
12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	97
12.4 Oddziaływanie na wodę	98
12.5 Oddziaływanie na powietrze	98
12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	98
12.7 Oddziaływanie na krajobraz	99
12.8 Oddziaływanie na klimat	100
12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	101
12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	101
12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	101
13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	102
13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	103
14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	103
15 Załączniki	103
16 Tabele i wykazy.....	103
16.1 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	103
16.2 Materiały źródłowe	105
16.3 Gatunki zwierząt będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000	106

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr 441/LVIII/2024 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Małkinia Górna.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie w piśmie z dnia 15 maja 2024 r. (znak pisma: WOOŚ-III.411.77.2024.MW) oraz. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowi Mazowieckiej nie udzielił odpowiedzi tym samym godząc się na zakres prognozy zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów i zestawień, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na

zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Gminy Małkinia Górna dnia 31 stycznia 2024 r. podjęła uchwałę Nr 441/LVIII/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Małkinia Górna.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Strefa wielofunkcyjna z zabudową wielorodzinną została wyznaczona dla terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Do ww. stref zakwalifikowano także tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ponadto strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną wskazano na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz obszarami objętymi planami miejscowymi, uwzględniając aktualne uwarunkowania i zachowując stan istniejący zabudowy na terenie gminy Małkinia Górna. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Zgodnie z §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758) wyznaczono strefy planistyczne o niższym minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej niż wynika to z załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia, z uwagi na niższą wartość danego wskaźnika ustaloną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy zagrodowej w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę zagrodową. Do ww. stref zakwalifikowano także tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Ponadto strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową wskazano na terenach istniejącej zabudowy zagrodowej poza obszarami uzupełnienia zabudowy oraz obszarami objętymi planami miejscowymi, uwzględniając aktualne uwarunkowania i zachowując stan istniejący zabudowy na terenie Małkinia Górna. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

Zgodnie z §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758) wyznaczono strefy planistyczne o niższym minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej niż wynika to z załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia, z uwagi na niższą wartość danego wskaźnika ustaloną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Strefy usługowe zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych

dokumentach planistycznych.

Zgodnie z §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758) wyznaczono strefy planistyczne o niższym minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej niż wynika to z załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia, z uwagi na niższą wartość danego wskaźnika ustaloną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA

Strefy gospodarcze zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej oraz produkcyjno-usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

Strefy produkcji rolniczej wskazano na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych w obrębie Głina. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Strefy infrastrukturalne zostały wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

8) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

Strefy zieleni i rekreacji zostały wyznaczone na terenach zieleni urządzonej na miejscowości gminnej Małkinia Górna.

9) SC – STREFA CMENTARZY

Strefy cmentarzy wyznaczone zostały na terenach istniejących cmentarzy w obrębach Małkinia Górna, Kańkowo i Prostyń.

10) SG – STREFA GÓRNICTWA

Strefa górnictwa została wyznaczona na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. W granicach strefy górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Strefy te zlokalizowane są w obrębach Poniatowo i Grądy.

11) SO – STREFA OTWARTA

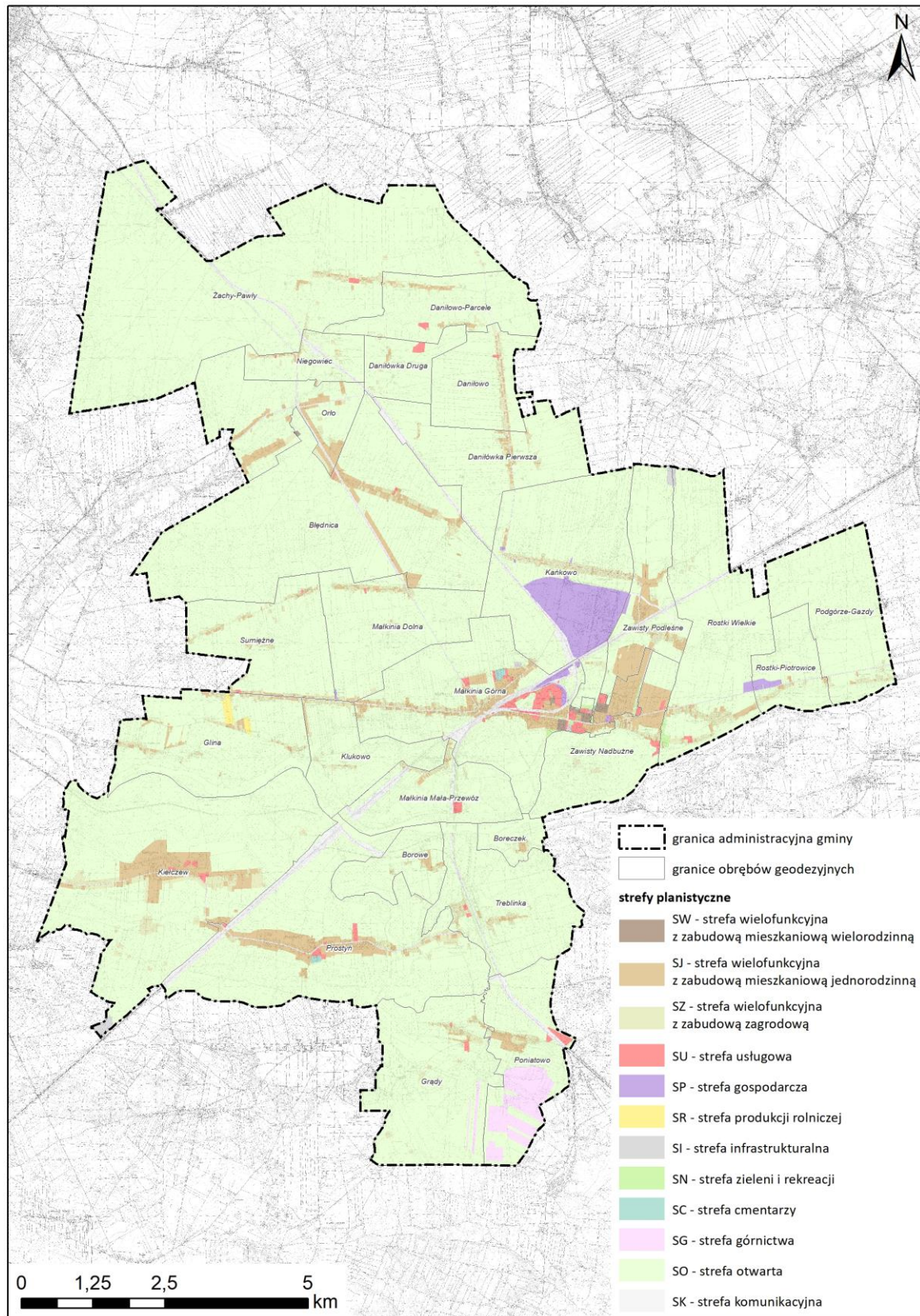
Strefa otwarta została wyznaczona na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte obejmują największą część gminy, pokrywają tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny dróg.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Strefa komunikacyjna została wyznaczona na terenie dróg klasy głównej oraz zbiorczej zlokalizowanych na terenie gminy Małkinia Górna, a także w granicach kolejowego terenu zamkniętego. Ponadto strefę komunikacyjną wskazano w granicach terenów przeznaczonych pod drogi klasy zbiorczej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SO i SK teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² - zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758).

Rysunek 1. Strefy planistyczne na obszarze gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego)

*Powiązania z innymi dokumentami***Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego**

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.

„Plan nie jest aktem prawa miejscowego – jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążącego organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa. Nie stanowi bezpośredniej podstawy prawnej decyzji administracyjnych ustalających lokalizację inwestycji. Nie narusza uprawnień gmin w zakresie miejscowego planowania przestrzennego.

Plan stanowi podstawę dla:

- uzgadniania bądź opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów i programów rewitalizacji oraz miejscowych planów odbudowy,
- opiniowania projektów dokumentów rządowych dotyczących polityki przestrzennej i regionalnej,
- zgłaszania uwag i wniosków do programów rządowych,
- współtworzenia programów operacyjnych i kontraktów terytorialnych,
- konstruowania budżetu województwa w zakresie realizacji programów i zadań wojewódzkich,
- opiniowania w zakresie problemów wspólnych z sąsiednimi województwami.”

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, zgodnie ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Małkinia Górna kwalifikuje się do wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych. Plan ustala dla takich obszarów funkcjonalnych następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,
- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

W zakresie infrastruktury transportowej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna wskazuje:

- paneuropejski korytarz transportowy KI: Helsinki – Tallin – Ryga – Kowno – Warszawa,
- Transeuropejską Sieć Transportową TEN-T: korytarz Morze Bałtyckie – Morze Północne (sieć bazowa – połączenie towarowe – linia kolejowa nr 6 Warszawa- Białystok),
- przebieg drogi wojewódzkiej nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia –Kosów Lacki – Sokołów Podlaski,
- przebieg drogi wojewódzkiej nr 694 Przyjmy – Brok – gr. woj.,
- międzynarodową linię kolejową E-75/CE-75 Warszawa – Białystok – Ełk – Trakiszki,
- linię kolejową 34 Ostrołęka – Małkinia,
- drogę wodną E40 o znaczeniu międzynarodowym,
- trasy rowerowe o zasięgu międzynarodowym, ponadregionalnym i regionalnym.

Ponadto Plan określa obszar gminy Małkinia Górna jako część Korytarza N-E: Olsztyn – Szczytno –

Ostrołęka – Małkinia – Siedlce, który stanowi kierunek powiązań w skali międzyregionalnej i regionalnej.

W zakresie systemu kolejowego na obszarze gminy Małkinia Górna Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego uwzględnia przebudowę/remont linii kolejowej nr 6 na odcinku Sadowne – Czyżew oraz budowę linii kolejowej na odcinku Sokołów Podlaski – Prostyn – Małkinia Górna, a także uruchomienie przewozów pasażerskich na linii kolejowej nr 34 Małkinia Ostrołęka.

W zakresie systemu dróg wojewódzkich na obszarze gminy Małkinia Górna Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego ustala przebudowę/remont fragmentu drogi wojewódzkiej nr 694.

W zakresie transportu zbiorowego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego uwzględnia ustalenia Planu Zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Mazowieckiego i wskazują Małkinię Górną jako punkt przesiadkowy.

W zakresie transportu rowerowego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna wskazuje elementy sieci szkieletowej tras rowerowych:

- Międzynarodową trasę rowerową EuroVelo EV2 (Szlak Stolic),
- Ponadregionalną trasę rowerową wzdłuż Bugu,
- Ponadregionalną trasę rowerową wzdłuż linii kolejowych na osi Żyrardów – Warszawa – Małkinia – Białystok.

Plan postuluje wyposażenie wszystkich mostów w ciągu dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych przez Bug w ciągu pieszko-rowerowe.

W zakresie żeglugi śródlądowej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna uwzględnia działania dotyczące budowy drogi wodnej E40 Morze Bałtyckie – Morze Czarne obejmującej na terenie województwa Mazowieckiego Wisłę, Narew i Bug.

W zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrody Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna uwzględnia obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, które rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 25 z 2011 r., poz. 133, z późn. zm.) ustanowiono obszarami specjalnej ochrony ptaków: Puszcza Biała PLB 140007, Dolina Dolnego Bugu PLB140001 oraz specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011. Ponadto Plan obejmuje ochroną środowiska m. in. dolinę Bugu.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna wskazuje krajobraz osadnictwa drobnoszlacheckiego z charakterystycznym typem drewnianej zabudowy zagrodowej. Ponadto Plan wskazuje także elementy krajobrazów kulturowych w formie pasmowych układów elementów przyrodniczo-kulturowych i ośrodków osadniczych: elementy krajobrazowe dolin rzecznych oraz w formie miejsc pamięci, w tym Miejsca Pamięci Treblinka – Upamiętnienie Stacji Treblinka.

W zakresie turystyki Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Małkinia Górna wskazuje:

- szlaki turystyczne: rowerowy międzynarodowy i ponadregionalny oraz wodny ponadregionalny,
- szlak kulturowy międzynarodowy: drogi św. Jakuba,
- obszary cenne przyrodniczo.

W zakresie bezpieczeństwa Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Małkinia Górna wskazuje:

- obszary zagrożone powodzią,
- obszary zagrożone osuwiskami.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Małkinia Górna wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- Rozbudowa drogi woj. Nr 694 Przyjmy-Brok-gr. woj. Od km 26+496 do km 28+042,70 w m. Małkinia Górna – poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja,
- Inwestycje w zakresie indywidualnych systemów oczyszczania,
- Ubezpieczenie lewego brzegu rzeki Bug w formie opaski brzegowej na długości 300 m km 90+500-90+800 w m. Kiełczew,
- Odbudowa wałów rzeki Bug dla ochrony obszaru Bojary – Treblinka,
- Odbudowa wałów rzeki Bug dla ochrony obszaru Klukowo, Małkinia Mała-Przewóz, Małkinia Górna, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna, Budplan Sp. z o.o. styczeń 2024

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Obszar objęty opracowaniem pełni istotne funkcje przyrodnicze. Przez gminę przebiega międzynarodowy korytarz ekologiczny związany z rzeką Bug, a także korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym, regionalnym i lokalnym. Łączą one najcenniejsze siedliska przyrodnicze m.in. doliny rzeczne i formy pradolinne oraz znaczne nierozczłonkowane kompleksy leśne i rolno-leśne. Co więcej teren gminy objęty jest ochroną w formie obszarów Natura 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) PLB140007 – Puszcza Biała,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) PLH140011 – Ostoja Nadbużańska,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) PLB140001 – Dolina Dolnego Bugu.

II. Obszary ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP

Obecnie brak.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 72 ust. 1) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny. Na terenie gminy, w miejscowości Poniatowo, występują złoża piasku i żwiru.

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

W gminie Małkinia Górna zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug oraz rzeka Brok, dla których wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%. Są to obszary, na których zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy.

Nadmienić należy, że w obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Zgodnie z art. 166 ust. 2 projekt planu ogólnego gminy wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Zatem do momentu wybudowania kanalizacji sanitarnej, lokalizacja nowej zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest niemożliwa.

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Ruchy masowe ziemi są zjawiskami geologicznymi, najczęściej indukowanym przez gwałtowne opady deszczu, topnienie śniegu, wezbrania rzek i potoków, często również przez działalność człowieka. Powodują one liczne materialne szkody w infrastrukturze oraz budownictwie, są też zagrożeniem dla życia i zdrowia ludzi.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska konieczność zapobiegania masowym ruchom ziemi uwzględniana jest już na etapie planowania przestrzennego – przepisy nakładają obowiązek uwzględnienia potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom na etapie planu ogólnego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Osuwiska stanowią istotne niebezpieczeństwo i ograniczenie dla zabudowy. Osuwiska aktywne powinny zostać wyłączone spod zabudowy, natomiast nieaktywne – dopuszczone do zabudowy po odpowiednich badaniach geotechnicznych.

Dla gminy Małkinia Górna zostały opracowane Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Zgodnie z ww. mapami na terenie gminy zlokalizowanych jest 8 osuwisk w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Glina, Rostki Wielkie. Większość z nich jest aktywna okresowo, jedynie niewielkie osuwisko w miejscowości Glina jest aktywne ciągle. Osuwisko w obrębie ewidencyjnym Rostki Wielkie jest nieaktywne.

Obszary zagrożone ruchami masowymi znajdują się w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Glina, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Na terenie gminy, głównie w jej północnej części, występują gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (IIIa i IIb), które są chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Łagodna rzeźba terenu nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Nieodpowiednimi dla posadowienia budynków gruntami cechują się dolina rzeki Bug oraz rzeki Brok, w obrębie których występują słabonośne grunty organiczne, torfy i namuły. Niekorzystne warunki występować mogą również w dolinach pozostałych cieków oraz w obrębie pojedynczych wydm i piaszków luźnych, a także w lokalnych obniżeniach terenu, gdzie z uwagi na nieprzepuszczalne podłoże z glin zwałowych mogą tworzyć się zastoiska wody, a z czasem gleby organiczne, jak i torfy. Gleby organiczne charakteryzują się małą spoistością i nie nadają się do

posadowienia budynków.

Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody

Dolina Dolnego Bugu oraz Puszcza Biała zaliczane są do korytarzy ekologicznych, a więc w ich granicach należy ograniczać lokalizację zwartej zabudowy, dróg, czy dużych obiektów. Ponadto znaczna część gminy objęta jest obszarami Natura 2000 - zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody (art. 33) zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

III. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie gminy Małkinia Górna oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dotatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów działkowych, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wybitne walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: – rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, – położenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Ostrów Mazowiecka; mały udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; niski udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; liczne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące dużą część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. W odniesieniu do zabudowy	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

¹ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758).

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						mieszkaniowej wielorodzinnej powyższe obszary nakładają przede wszystkim wymóg koncentracji zabudowy wokół istniejącego zwartego osadnictwa, unikanie rozpraszania zabudowy i wyposażanie jej w odpowiednią infrastrukturę; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji,	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych,	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		akustycznego; wybitne walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: – rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, – położenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Ostrów Mazowiecka; mały udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;	oraz fragment zlewni rzeki Brok; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; niski udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; liczne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące dużą część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. W odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej powyższe obszary nakładają przede wszystkim wymóg koncentracji zabudowy wokół istniejącego zwartej osadnictwa, unikanie rozpraszania zabudowy i wyposażanie	towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						jej w odpowiednią infrastrukturę; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wybitne walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: – rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, – położenie w pobliżu	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów zabudowanych i z uwagi na korzyści ekologiczne;	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					ośrodka miejskiego – Ostrów Mazowiecka; mały udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;	potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; niski udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; liczne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące dużą część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. W odniesieniu do zabudowy zagrodowej powyższe obszary nakładają przede wszystkim wymóg koncentracji zabudowy wokół istniejącego zwartego osadnictwa, unikanie rozpraszania zabudowy i wyposażanie jej w odpowiednią infrastrukturę; dominujące niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie dla budownictwa; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu	zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	duże zapotrzebowanie na usługi społeczne, publiczne, oświaty, sportu i rekreacji, turystyki, drobne usługi handlowe ze względu na znaczne oddalenie gminy od aglomeracji (Warszawa, Białystok)	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów zabudowanych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; niski udział terenów o korzystnych warunkach dla	istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						posadowienia budynków; liczne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące dużą część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. W odniesieniu do zabudowy usługowej powyższe obszary nakładają przede wszystkim wymóg koncentracji zabudowy wokół istniejącego zwartego osadnictwa, unikanie rozpraszania zabudowy i wyposażanie jej w odpowiednią infrastrukturę; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny	

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						zagrożone ruchami masowymi; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	znaczne oddalenie gminy od aglomeracji (Warszawa, Białystok)	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów zabudowanych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; niski udział terenów o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków; liczne ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące dużą część gminy, dotyczące obszarów	na terenie gminy obecnie nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe – ze względu na liczne ograniczenia środowiskowe, dominujące rolnicze wykorzystanie obszaru gminy wyznaczenie strefy handlu wielkopowierzchniowego jest niewskazane oraz nieuzasadnione

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						Natura 2000; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;	
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	położenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Ostrów Mazowiecka; dostęp do dróg wojewódzkich i linii kolejowych; mały udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;	dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową terenów korytarzy ekologicznych; niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; dominujące niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie dla budownictwa; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w	teren rolnictwa z	30	niskie uprzemysłowienie	niska odporność na	istniejące tereny produkcji

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		gminy, co wiąże się z mniejszym zanieczyszczeniem wód i powietrza; korzystne ukształtowanie terenu oraz warunki topoklimatyczne; rozwinięta infrastruktura, ukształtowany rynek zbytu; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;	zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; niekorzystne warunki dla rolnictwa spowodowane słabą jakością gleb – dominują gleby klasy V, gleb najlepszych (klasa III) jest zaledwie 1,5%; większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia	w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						powodź, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne	większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50	położenie w pobliżu dużego ośrodka miejskiego – Ostrów Mazowiecka; praktycznie cały obszar gminy charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością przyrodniczo-krajobrazową (obszary Natura 2000, w bezpośrednim sąsiedztwie gminy Nadbużański Park Krajobrazowy); ciekawe miejsca na terenie i w okolicach gminy: – Muzeum Etnograficzne w Prostyni; – Muzeum Treblinka; dostęp do dróg wojewódzkich i linii kolejowych;	nieuporządkowana i niezorganizowana infrastruktura turystyczna; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000;	istniejące tereny zieleni urządzonej wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej, nadbrzeża rzek Bug i Brok przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z Planów Zadań Ochronnych obowiązujących dla obszarów Natura 2000 tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	-	wymagania dotyczące realizacji terenów cmentarnych określają: – ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych	istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy,

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						(tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.); – rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315); – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284); – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu	na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405); niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy oraz fragment zlewni rzeki Brok; większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane	

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomicznych i administracyjnych, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; obszary prognostyczne i perspektywiczne złoża kopalin;	większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje się wydobywanie, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złoża, pozwolenia na wydobywanie (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	wybitne walory krajobrazowe i przyrodnicze (objęcie znacznej części gminy siecią Natura 2000); zwarte kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa (po części pełniące funkcje wodochronne); dolina Bugu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem rzeczny, skarpami, mieliznami, a także wypami i starorzeczami;	większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 – realizacja instalacji OZE na terenach położonych w zasięgu obszarów Natura 2000 nie może kolidować z przedmiotami ich ochrony (stanowiska i siedliska)	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ¹	nazwa strefy planistycznej ¹	profil funkcjonalny strefy planistycznej ¹		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; praktycznie cała gmina położona jest w zasięgu głównych krajowych korytarzy ekologicznych;	fauny, siedliska przyrodnicze) oraz działaniami ochronnymi wynikającymi z Planów Zadań Ochronnych;	
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych; potrzeba ograniczenia uciążliwości akustycznych poprzez realizację obwodnic miejscowości Małkinia Górna i wyprowadzenie ruchu samochodowego poza zwartą zabudowę; inwestycje wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego;	większość terenu gminy objęta siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia – udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi;	istniejące tereny komunikacyjne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

Do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono część kartograficzną (załącznik I), gdzie na tle ustaleń planu ogólnego (stref planistycznych) zaprezentowano lokalizacje przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 wraz z działaniami ochronnymi wskazanymi w PZO.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Gminy Małkinia Górna na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania mpzp.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Małkinia Górna. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Małkinia Górna będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

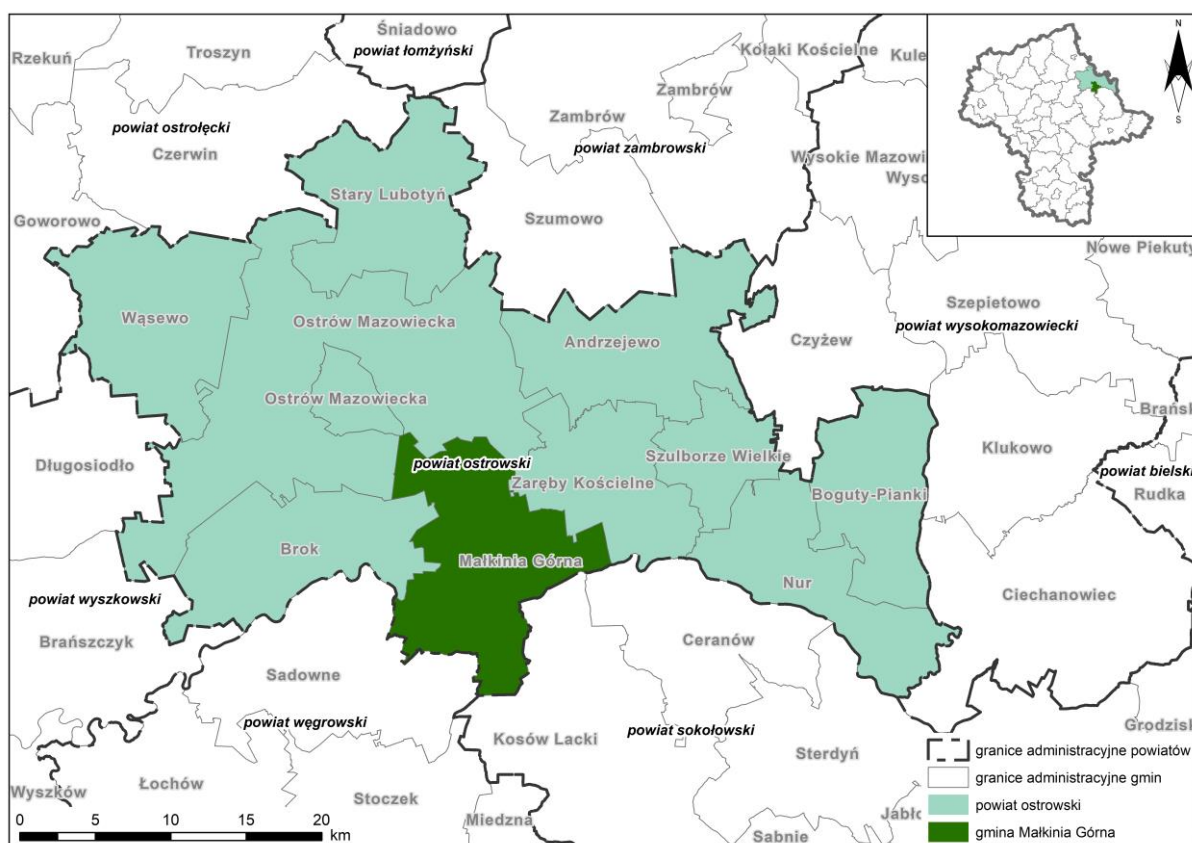
Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

7.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Małkinia Górna jest gminą wiejską, położoną w południowej części powiatu ostrowskiego, w województwie mazowieckim, ok. 80 km na północny-wschód od Warszawy. Teren gminy od północy graniczy z gminą Ostrów Mazowiecka, od wschodu z gminą Zaręby Kościelne, od południa z gminą Ceranów, Kosów Lacki i Sadowne, a od zachodu z gminą Brok.

Rysunek 2. Położenie gminy Małkinia Górna na tle podziału administracyjnego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGIK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

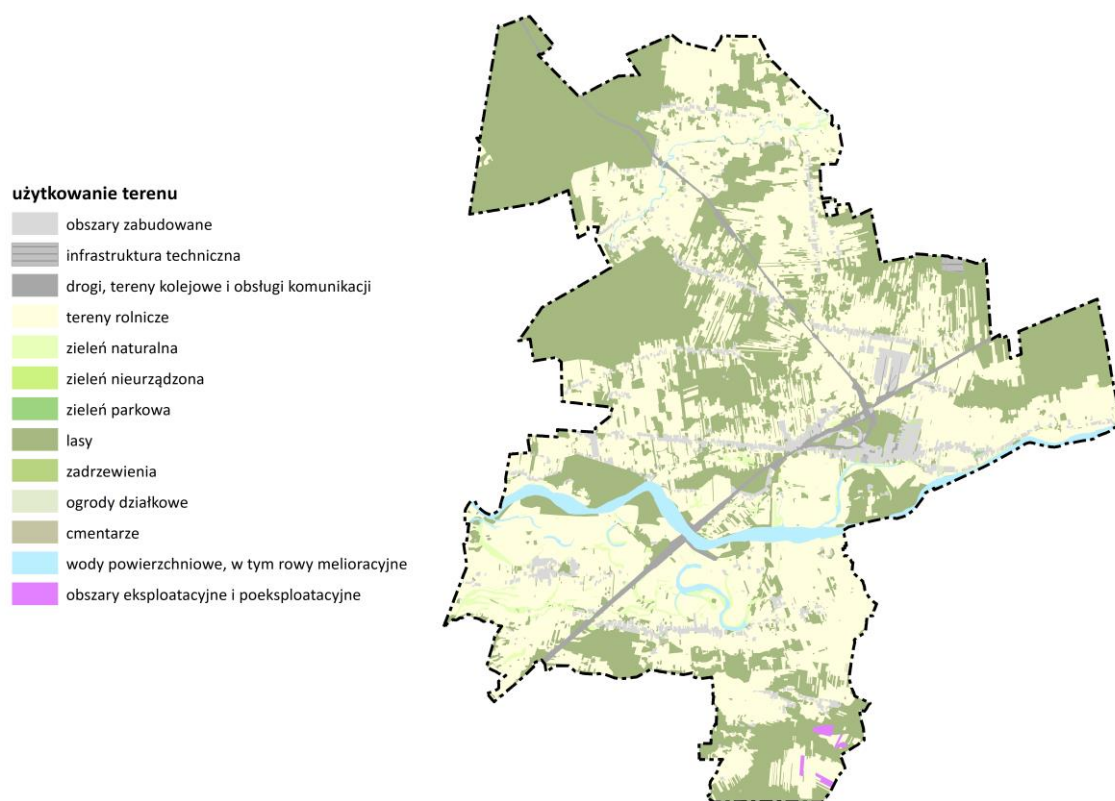
Gmina zajmuje obszar o powierzchni 134 km² i obwodzie granic 83 km. Składa się z 27 obrębów, a głównym ośrodkiem jest miejscowość Małkinia Górna, która oprócz najbliższego miasta Ostrów Mazowiecka stanowi kluczowe miejsce usług dla ludności. Liczba mieszkańców wynosi 10 787 (GUS, 2023), od kilku lat obserwuje się spadek liczby ludności.

Gmina Małkinia Górna jest gminą rolniczą (użytki rolne stanowią ok. 61% jej powierzchni) z dużym udziałem w strukturze handlu, usług oraz przemysłu. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi o znaczeniu wojewódzkim: Ostrołęka-Sokołów Podlaski (DW627) i Ciechanowiec-Poręba-Kocęby (DW694), które krzyżują się w miejscowości Małkinia Górna. Przez obszar gminy biegnie również linia kolejowa nr 6 Warszawa – Białystok o znaczeniu międzynarodowym oraz linia kolejowa nr 34, o mniejszym znaczeniu, relacji Ostrołęka-Małkinia.

Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Występują tu obszary

objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Są to obszary Natura 2000 oraz pomnik przyrody. Najcenniejszym elementem systemu przyrodniczego jest dolina Bugu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem rzeczny, skarpami, meliznami, a także wyspami i starorzeczami. Obszar objęty opracowaniem pełni istotne funkcje przyrodnicze. Przez gminę przebiega międzynarodowy korytarz ekologiczny związany z rzeką Bug, a także korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym, regionalnym i lokalnym. Łączą one najcenniejsze siedliska przyrodnicze m.in. doliny rzeczne i formy pradolinne oraz znaczne nierozczłonkowane kompleksy leśne i rolno-leśne.

Rysunek 3. Zagospodarowanie gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne)

7.2 Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Gmina Małkinia Górna położona jest w północno-wschodniej części Polski, w pasie Nizin Mazowiecko-Podlaskich. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski przeważająca część północnego obszaru gminy Małkinia Górna położona jest w mezoregionie Wysoczyzna Wysokomazowiecka, która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych, bogatą w pagórki żwirowe. Południowy obszar gminy w przeważającej części położony jest w mezoregionie Dolina Dolnego Bugu i obejmuje łukowy taras zalewowy z licznymi starorzeczami oraz piaszczysty taras wydmowy, przeważnie zalesiony. Skrajne obszary gminy leżą na terenie mezoregionów: Międzyrzecze Łomżyńskie (północno-zachodnie krańce gminy), Podlaski Przełom Bugu (krańce wschodnie) oraz Równina Wołomińska (krańce południowe).

Geomorfologia

Teren Wysoczyzny Wysokomazowieckiej ma charakter wysoczyzny morenowej płaskiej, wyniesionej na ok. 110–130 m n.p.m., o nachyleniach powierzchni nieprzekraczających 2%. Większe nachylenie zboczy - do 5% występuje w obrębie krawędzi oddzielających jednostki geomorfologiczne. Gliniasta wysoczyzna nadbudowana jest przez różnorodne formy powstałe w czasie deglacjacji obszaru, m.in. pagórki i wzgórza moren czołowych, występujące w północno-zachodniej oraz centralnej części gminy, lokalnie spiętrzone, o zróżnicowanych kształtach i wielkościach względnych dochodzących do kilku metrów. Innymi formami wypukłymi akumulacji lodowcowej i rzeczno-lodowcowej występującymi na terenie gminy są równiny sandrowe i wodnolodowcowe.

Pokrywają one znaczną powierzchnię północnej i centralnej części gminy, zbudowane ze żwirów, pochylone są ku południowi, zgodnie z głównymi szlakami odpływów sandrowych i rzecznych skierowanych ku dolinie Bugu. W rejonie miejscowości Małkinia Górna spotkać można stożki, występujące w proksymalnych częściach sandrów, zbudowane z grubego materiału z głazami o średnicy powyżej 6 m. W obrębie wysoczyzny morenowej, wzdłuż rzeki Brok, występują także powstałe wskutek erozji subglacialnej oraz nierównomiernej działalności lądolodu, erozyjno-akumulacyjne równiny wód roztopowych. W centralnej i południowej części gminy Małkinia Górna dominującą formą geomorfologiczną jest dolina Bugu. W dolinie tej występują akumulacyjne tarasy zalewowe: niższy – o wysokości 98,0-101,0 m n.p.m. (0,5-1,0 m wysokości względem Bugu) i wyższy – o wysokości 101,0-103,5 m n.p.m. (2,0-3,0 m wysokości względem Bugu) oraz erozyjno-akumulacyjne tarasy nadzalewowe: niższy – o wysokości 101,5-102,0 m n.p.m. i wyższy – o wysokości 102,0-106,0 m n.p.m. Tarasy nadzalewowe oraz niektóre powierzchnie sandrowe nadbudowują pokrywy piasków przewianych i wydmy.

Najwyraźniejszym akcentem w rzeźbie terenu gminy Małkinia Górna jest szeroka (2-6 km) dolina Bugu przepływającego przez gminę równoleżnikowo ze wschodu na zachód. W wyniku niewielkiego spadku doliny, rzeka ma nieregularny przebieg i meandruje, tworząc liczne zakola, a powierzchnię jej tarasów zalewowych urozmaicają starorzecza zawodnione oraz dolinki bezimiennych cieków.

Najwyżej położony punkt obszaru gminy znajduje się w jej południowo-wschodniej części, w sołectwie Poniatowo i wynosi 137,2 m n.p.m. Najniżej położony punkt zlokalizowany jest w miejscowości Kiełczew, w dolinie rzeki Bug i osiąga wysokość ok. 97 m n.p.m. Na obszarze gminy obserwuje się zróżnicowanie wysokości terenu rzędu 40 m.

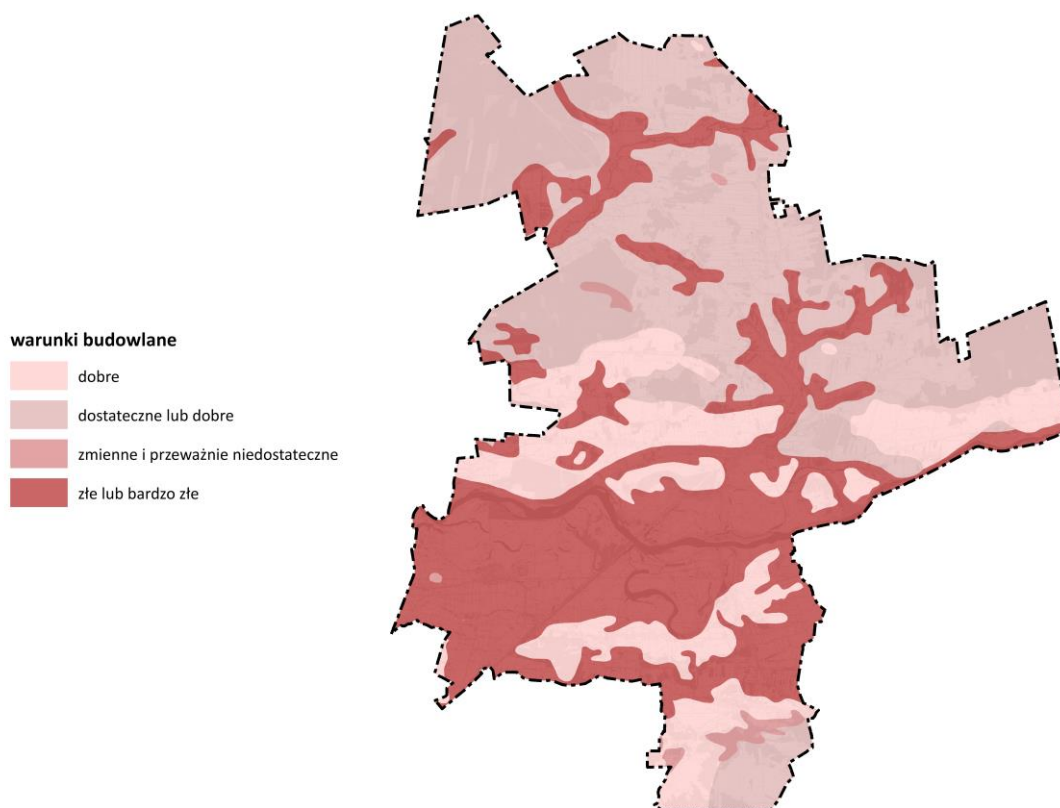
Geologia

Obszar gminy położony jest na południowym skłonie wyniesienia mazursko-suwańskiego opadającym ku obniżeniu podlaskiemu. Obie jednostki są częścią prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Podłoże cechuje bardzo urozmaicona morfologia z obecnością szeregu kulminacji oraz zagłębień terenu.

Utwory kredowe na terenie gminy reprezentowane są przez zapiaszczone margle z laminami piasków drobnoziarnistych, wkładkami geiz i opok, zalegające na głębokości średnio poniżej 60 m p.p.m. Osady kredowe przykryte są utworami trzeciorzędu (paleogenu, eocenu i oligocenu). Ich miąższość jest różna na terenie gminy i waha się od 1,0 do 10 m. Osady paleogeńskie reprezentowane są przez piaski glaukonitowe, będące kontynuacją akumulacji górnokredowej, natomiast utwory eocenu i oligocenu przez iły, mułki i piaski z węglem brunatnym.

Utwory czwartorzędowe pokrywają teren całej gminy. Ich miąższości wahają się od 150 do 170 m. Są to przeważnie poziomy gliny zwałowych o dużej miąższości porożcinane seriami osadów wodnolodowcowych, zastoiskowych oraz rzecznych. Najmłodsze poziomy gliny zwałowych pochodzą ze stadiu północno-mazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego. Powstały wtedy mułki i iły zastoiskowe, gliny zwałowe oraz żwiry, piaski, głazy i gliny moren czołowych, a także piaski i żwiry wodnolodowcowe budujące równiny sandrowe. Ze zlodowaczeniem północnopolskim związane jest osadzanie się piasków oraz żwirów rzecznych budujących tarasy nadzalewowe Bugu oraz Broku. Koniec epoki lodowcowej i okres współczesny, to powstawanie wydmy i pól piasków przewianych z piasków eolicznych, a w dolinach rzecznych – wytworzenie się mułków i piasków rzecznych kształtujących tarasy zalewowe. Na całej powierzchni gminy licznie rozpowszechnione są torfy, występujące głównie w starorzeczach, ale także w zamarych odcinkach sandrów oraz wytopiskach. Miąższości torfów nie przekraczają 2 m.

Rysunek 4. Występowanie utworów geologicznych lub elementów rzeźby terenu negatywnie wpływających na możliwości posadowienia budynków (źródło: opracowanie własne na podstawie Przeglądowa mapa geologiczno-inżynierska Polski w skali 1:300 000, arkusz Warszawa, PIG-PIB)

Podsumowanie

Łagodna rzeźba terenu nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Nieodpowiednimi dla posadowienia budynków gruntami cechują się dolina rzeki Bug oraz rzeki Brok, w obrębie których występują słabonośne grunty organiczne, torfy i namuły. Niekorzystne warunki występować mogą również w dolinach pozostałych cieków oraz w obrębie pojedynczych wydym i piaszków luźnych, a także w lokalnych obniżeniach terenu, gdzie z uwagi na nieprzepuszczalne podłoże z glin zwałowych mogą tworzyć się zastoiska wody, a z czasem gleby organiczne, jak i torfy. Gleby organiczne charakteryzują się małą spoistością i nie nadają się do posadowienia budynków.

7.3 Surowce mineralne

Na terenie gminy zasoby geologiczne są niewielkie. Jedynymi udokumentowanymi złożami są złoża kruszyw naturalnych – położone są w południowej części gminy: Poniatowo III, Poniatowo III/1, Poniatowo IV, Poniatowo V oraz Poniatowo VI. Złoża Poniatowo III/1, Poniatowo IV są złożami eksploatowanymi, a ich eksploatacja odbywa się metodą odkrywkową. Pozostałe złoża są złożami o zasobach rozpoznanych szczegółowo.

Tabela 1. Rejestr udokumentowanych złóż na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r., PIG-PIB 2024; System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS – karty informacyjne złóż kopalin, PIG-PIB)

nazwa złoża (ID wg MIDAS)	stan zagospodarowania złoża	zasoby geologiczne bilansowe [tys. t]	wydobycie [tys. t]	rodzaj kopaliny	pow. złoża [ha]	obszar i teren górniczy	kierunek rekultywacji po zakończeniu eksploatacji
Poniatowo III (KN 13222)	złoże rozpoznane szczegółowo	358	-	kruszywa naturalne (piasek)	1,673	-	rolniczo-leśny
Poniatowo III/1 (KN 17546)	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	352	0	kruszywa naturalne (piasek)	1,999	Poniatowo III/1	leśny
Poniatowo IV (KN 15721)	złoże eksploatowane	203	32	kruszywa naturalne (piasek ze żwirem)	1,998	Poniatowo IV	leśny
Poniatowo V (KN 15723)	złoże, z którego wydobyte zostało zaniechane	89	3	kruszywa naturalne (piasek ze żwirem)	1,432	-	leśny
Poniatowo VI (KN 20217)	złoże rozpoznane szczegółowo	1 782	-	kruszywa naturalne (piasek ze żwirem)	7,223	-	rolniczy

Oprócz tego, zgodnie z Mapą Geośrodowiskową Polski² w granicach gminy zlokalizowano obszary perspektywiczne³ piasków oraz piasków i żwirów, a także obszary prognostyczne piasków⁴.

Podsumowanie

W gminie Małkinia Górna istnieje potencjał na dalszy rozwój przemysłu wydobywczego, z uwagi na udokumentowane złoża kopalin oraz występowanie obszarów perspektywicznych oraz prognostycznych występowania kopalin. Niemniej jednak tereny udokumentowanych złóż stanowią ograniczenie dla zagospodarowania przestrzennego – obszary położone nad złożami nie powinny być przeznaczane pod tereny zabudowy.

7.4 Gleby

Na powierzchni wysoczyzny (północna część gminy oraz jej południowy fragment) występują przede wszystkim zwietrzałe gliny zwałowe oraz naglinowe piaski pokrywowe, fluwiogłacjalne i eoliczne, na których wykształciły się głównie gleby brunatne wyługowane i kwaśne. W dolinie Bugu, na skale macierzystej, jaką są piaski drobnoziarniste, namuły piaszczyste i torfy, powstały mady o niewykształconym lub słabo wykształconym profilu glebowym oraz miejscami gleby torfowe. Na obszarach płytkich obniżień terenu oraz w dolinach mniejszych cieków wykształciły się bardzo lekkie gleby murszowe i murszowo-mineralne.

Do najbardziej wartościowych gleb na terenie gminy należą gleby bielcowe o składzie mechanicznym mocnych piasków gliniastych i pyłów, podścielonych gliną lekką i średnią. Mają one dobrze wykształcony poziom próchniczny, są dosyć zasobne w składniki pokarmowe i posiadają właściwe stosunki wodno-

² Mapa Geośrodowiskowa Polski <https://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>

³ Perspektywiczna jednostka surowcowa (obszar perspektywiczny) jest obszarem występowania skał i naturalnych płynów, które mają cechy kopalin. Natomiast geologiczno-górnice warunki nie wykluczają możliwości ich eksploatacji, z wyłączeniem parków narodowych i rezerwatów, a dla kopalin powszechnie występujących również z wyłączeniem obszarów zurbanizowanych.

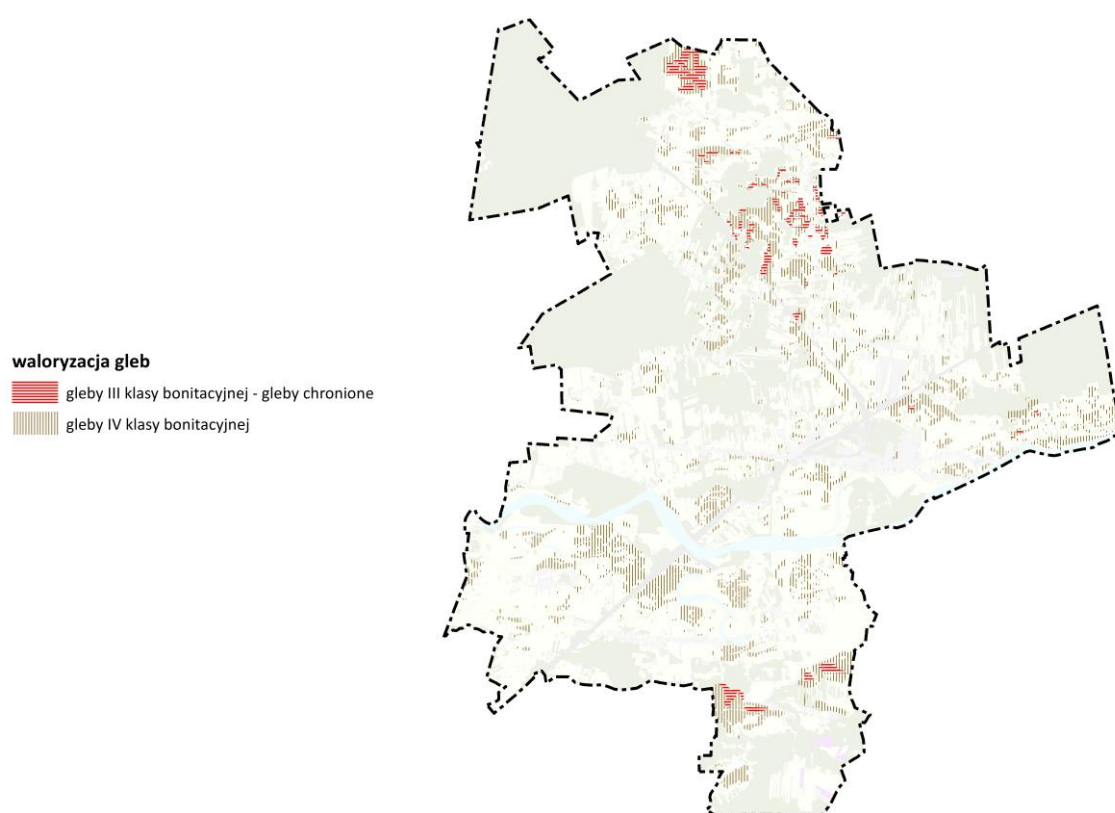
⁴ Prognozy (obszar prognostyczny nie będący w wyraźnym konflikcie środowiskowym) dotyczą obszaru występowania kopalin w ramach perspektywicznej jednostki surowcowej. Kopaliny te mają określone właściwości jakościowe, obliczone zasoby w kat. D1 lub oszacowane przez autora po wyłączeniu obiektów i obszarów prawnie chronionych.

powietrzne. Gleby te występują płatami, w północnej części gminy i są silnie rozczłonkowane.

Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Małkinia Górna jest typową gminą rolniczą, użytki rolne stanowią ok. 61% jej powierzchni. Większość z tego stanowią grunty orne (57% użytków rolnych) oraz łąki i pastwiska trwałe (razem 37% użytków rolnych). Gleby wykazują słabą jakość do produkcji rolniczej. Gleby klas chronionych IIIa i IIIb stanowią zaledwie 1,5% powierzchni użytków rolnych. Zaliczane są one do kompleksu żyniego dobrego i bardzo dobrego. Posiadają dość dobrze wykształcony poziom próchniczny i są dość zasobne w składniki pokarmowe, jednak ich znaczne rozczłonkowanie (występują płatami na obszarze wysoczyzny) zmniejsza ich potencjał wykorzystania rolniczego. Na obszarze gminy dominują gleby klasy V, które stanowią prawie połowę ogólnej powierzchni użytków rolnych. Zalicza się je do kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego.

Rysunek 5. Rozmieszczenie gleb dobrych i bardzo dobrych, w tym chronionych, na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE)

Podsumowanie

W gminie przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych, wykazujące słabą jakość do produkcji rolniczej. Grunty orne przeważają w północnej i centralnej części gminy, na obszarze wysoczyzny. Dolina Bugu to przede wszystkim otwarte tereny łąk i pastwisk.

7.5 Hydrologia i hydrogeologia

Wody powierzchniowe

Cała gmina Małkinia Górna należy do zlewni rzeki Bug, która jest bezpośrednim dopływem Narwi – największego prawobrzeżnego dopływu Wisły. W granicach gminy przebiegają również granice zlewni licznych dopływów Bugu, z których największym jest rzeka Brok. Południowa część gminy odwadniana jest bezpośrednio przez rzekę Bug oraz jej nieduże dopływy, natomiast część północna i północno-zachodnia odwadniana jest za pomocą bezimiennych cieków kierujących wody do rzeki Brok – prawobrzeżnego dopływu Bugu. Łącznie wody powierzchniowe w gminie zajmują ok. 2,8% powierzchni ogólnej gminy.

Rzeka Bug przepływa przez gminę równoleżnikowo ze wschodu na zachód. Teren gminy obejmuje swym zasięgiem fragment Bugu *od Kołodziejki do Broku*. W wyniku niewielkiego spadku doliny rzeka ma nieregularny przebieg i meandruje, tworząc liczne zakola, a powierzchnię tarasu zalewowego urozmaicają starorzecza zawodnione oraz dolinki bezimiennych cieków. Zarówno szerokość, jak i głębokość cieku wykazują duże zróżnicowanie na całej długości rzeki. W rejonie Małkini Górnej można zaobserwować dużo pływów oraz rozlewisk. Koryto rzeki obejmuje rozległy teren o szerokości od 2 do 6 km i ma wykształcone tarasy – zalewowe (holoceńskie) oraz nadzalewowe (plejstoceny). W dolinie rzeki występują przede wszystkim użytki zielone. Rzeka charakteryzuje się dużą zmiennością przepływów. W okresie niskich stanów wody (miesiące letnie) tworzą się liczne rozlewiska, w których mogą występować procesy gnilne ze względu na niskie natlenienie. Rozlewiska te są często rozmywane przy wyższych stanach wody (miesiące wiosenne), powodując pogorszenie jakości wody.

Drugą najważniejszą rzeką na terenie gminy jest Brok – prawobrzeżny dopływ Bugu. Rzeka płynie z północnego wschodu meandrującym korytem, zbierając wody z północnej części gminy. Tarasy akumulacyjne Broku charakteryzują się wąską budową pomiędzy osadami szlaku wód roztopowych. Rzeka charakteryzuje się małymi przepływami, niskim natlenieniem wód oraz ponadnormatywnymi ilościami związków biogenych – fosforu i azotu.

Pomimo dobrze rozwiniętej sieci cieków wód powierzchniowych, obszar gminy charakteryzuje się utrudnionymi warunkami odwadniania. Wynika to przede wszystkim z niewielkich nachyleń powierzchni terenu, a także ze złego stanu technicznego urządzeń melioracyjnych na terenie gminy.

Na obszarze gminy obecnych jest kilka naturalnych zbiorników wody stałej. Największe jeziora znajdują się w południowej części gminy, w miejscowości: Kiełczew (Jezioro Glinki, Jezioro Biskupie oraz fragment Jeziora Bużycko), Prostyn i Borowe (Jezioro Bużycko). W granicach gminy brak jest większych, sztucznych zbiorników wody.

Wody podziemne

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi są:

- wody gruntowe, które występują najpłycej i oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji), intensywnie zasilane przez infiltrujące opady atmosferyczne;
- wody wgłębne, znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi, związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia;
- wody głębinowe, czyli wody izolowane od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na obszarze gminy Małkinia Górna wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w piaszczysto-żwirowych osadach czwartorzędowych, jako wody porowe. Ciągły poziom wodonośny o swobodnym zwierciadle wody utrzymuje się w utworach przepuszczalnych, piaszczysto-żwirowych w południowej oraz północno-zachodniej części gminy. W części centralnej oraz wschodniej w enklawach utworów trudniej przepuszczalnych, poziom wodonośny może ulegać zakłóceniu, a zwierciadło wód może wykazywać napięcie.

Na obszarze gminy w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego wyróżnić można różnowiekowe poziomy o znaczeniu użytkowym:

- zaliczane do pierwszego poziomu wodonośnego:
 - czwartorzędowy poziom wodonośny w obrębie doliny Bugu związany z piaszczystymi utworami akumulacji rzecznej z okresu zlodowacenia północnopolskiego na głębokości do 5 m, lokalnie głębiej, o swobodnym zwierciadle wody;
 - czwartorzędowy poziom wodonośny w obrębie wysoczyzny związany z serią osadów rzecznych interglacja wielkiego oraz utworów wodnolodowcowych zlodowaceń środkowopolskich na głębokości 20 – 40 m, występujący lokalnie, nietworzący poziomu ciągłego, pod izolującym kompleksem glin zwałowych, o napiętym zwierciadle wody z powierzchnią spływu nachyloną w kierunku Bugu;
- zaliczany do drugiego poziomu wodonośnego:

- czwartorzędowy poziom wodonośny związany z serią utworów wodnolodowcowych ze schyłku zlodowacenia południowopolskiego występujący poniżej rzędnej 80 m n.p.m.;
- zaliczany do trzeciego poziomu wodonośnego:
 - czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w piaskach i żwirach związanych ze zlodowaceniem północno-wschodniopolskim, występujący lokalnie.

W znacznej części obszaru objętego opracowaniem pierwszy poziom wodonośny kształtuje się na głębokości poniżej 4 m p.p.t. Wahania roczne, w zależności od pory roku, mogą wynosić od 0,2 do 2 m. Płytsze występowanie pierwszego zwierciadła wód obserwuje się w obrębie dolin rzecznych i w ich otoczeniu. W najniższych partiach dolin poziom wód dochodzi do powyżej 1 m p.p.t. Wahania roczne poziomu wodonośnego wynoszą tu 0,5-1,5 m, co powoduje, że w pobliżu cieków wodnych w okresie wiosennym (luty – kwiecień) występują liczne podtopienia łąk.

Ze względu na stopień zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych na terenie gminy można wyznaczyć kilka różnych obszarów⁵. Podstawą ich wyznaczenia jest budowa geologiczna danego terenu, rodzaj utworów izolacyjnych, a także sposób użytkowania terenu. Część gminy na południe od rzeki Bug, a także fragment zlewni rzeki Brok, zostały zaklasyfikowane do wysokiego stopnia zagrożenia wód podziemnych zanieczyszczeniami – są to obszary o niskiej odporności poziomu głównego, o słabej izolacji lub też z brakiem izolacji wód podziemnych. W obrębie terenów o słabej izolacji (pakiety utworów słabo przepuszczalnych o miąższości 20 – 40 m) z obecnością czynników potencjalnie zagrażających wodom podziemnym, takich jak stacje benzynowe, miejsca zrzutu ścieków komunalnych, składowiska odpadów stałych⁶, czy oczyszczalnie ścieków, stopień zagrożenia wód podziemnych oceniono na średni. Na pozostałych obszarach gminy stopień zagrożenia wód podziemnych zanieczyszczeniami zaklasyfikowany został jako niski lub bardzo niski, ze względu na wysoki stopień izolacji wód utworami słabo przepuszczalnymi.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

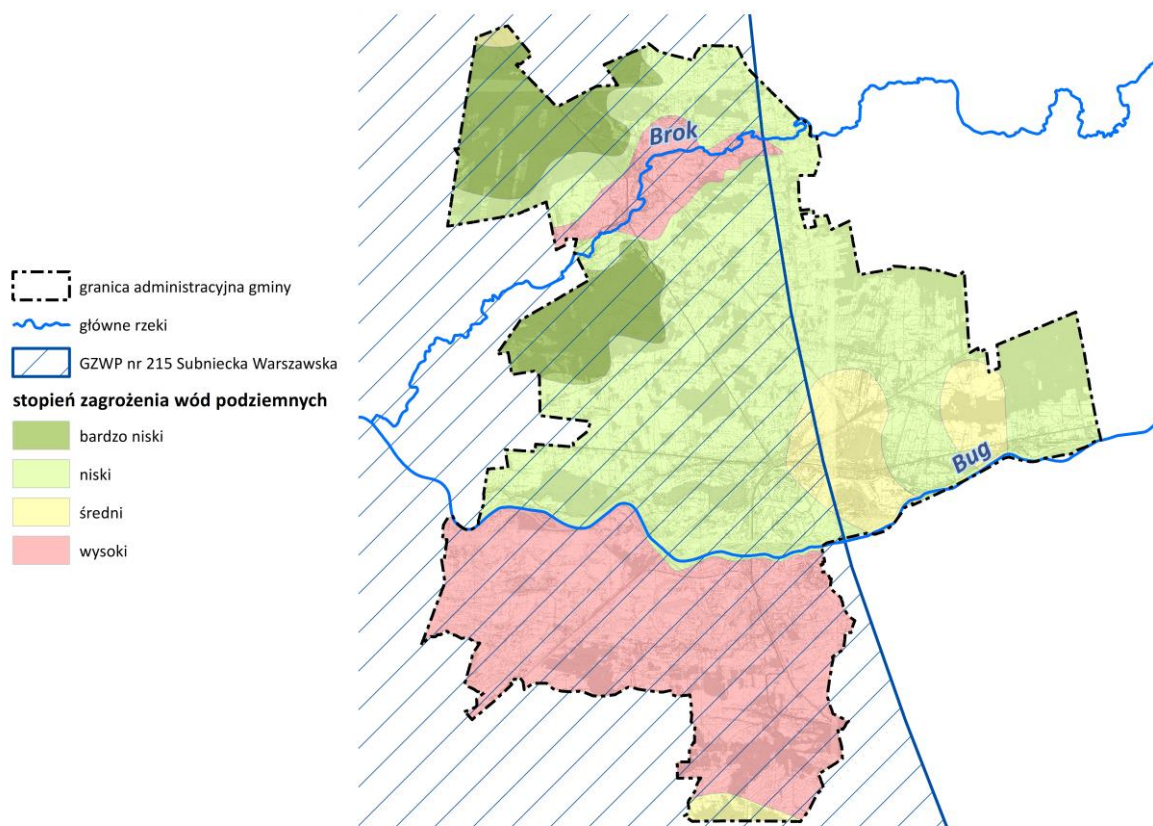
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę. Na obszarze gminy Małkinia Górna występuje jeden Główny Zbiornik Wód Podziemnych - GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy, którego całkowita powierzchnia wynosi 5 100 km².

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Dla wymienionego GZWP nie sporządzono dokumentacji hydrogeologicznej ani nie wskazano obszarów ochronnych.

⁵ Szczegółowa Mapa Hydrogeologiczna Polski – arkusze 414, 415, 453 i 454.

⁶ W 2008 r. zostało zamknięte składowisko odpadów funkcjonujące w gminie Małkinia Górna zlokalizowane w Zawistach Podleśnych (częściowo na terenie miejscowości Rostki Wielkie), na którym prowadzona jest rekultywacja.

Rysunek 6. Główny Zbiornik Wód Podziemnych oraz stopień zagrożenia wód podziemnych zanieczyszczeniami (źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Hydrogeologicznej Polski – arkusze 414, 415, 453 i 454)

Zaopatrzenie w wodę

Wody podziemne są głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności, rolnictwa i przemysłu. Źródłem wody dla gminy Małkinia Górna jest woda ujmowana ze studni głębinowych, zaś eksploatatorem sieci jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Małkini Górnej.

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 stacje uzdatniania wody składające się z odźlaziaczy. W ich skład wchodzi:

- Stacja uzdatniania wody Małkinia Górna,
- Stacja uzdatniania wody Kańkowo,
- Stacja uzdatniania wody Rostki Wielkie.

Zasoby eksploatacyjne poszczególnych ujęć wynoszą:

- Stacja uzdatniania wody Małkinia Górna:
 - studnia nr 1, $Q_e=56 \text{ m}^3/\text{h}$,
 - studnia nr 2, $Q_e=58 \text{ m}^3/\text{h}$,
 - studnia nr 3, $Q_e=65 \text{ m}^3/\text{h}$,
- Stacja uzdatniania wody Kańkowo:
 - studnia nr 1, $Q_e=70 \text{ m}^3/\text{h}$,
 - studnia nr 2, $Q_e=70 \text{ m}^3/\text{h}$,
- Stacja uzdatniania wody Rostki Wielkie:
 - studnia nr 1, $Q_e=20,37 \text{ m}^3/\text{h}$,
 - studnia nr 2, $Q_e=22,28 \text{ m}^3/\text{h}$.

Istnieje również niezależne ujęcie wody do celów przemysłowych i socjalno-bytowych, zlokalizowane na terenie zakładu produkcyjnego ROCKWOOL Polska Sp. z o.o. Ujęcie składa się z dwóch studni głębinowych o zasobach eksploatacyjnych:

- studnia nr 1, $Q_e=48 \text{ m}^3/\text{h}$,
- studnia nr 2, $Q_e=60 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ponadto, na terenie gminy znajdują się ujęcia wód podziemnych do celów produkcyjnych, technologicznych, socjalno-bytowych oraz do podlewania upraw (ROD „Relaks”). Wykaz ujęć wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Małkinia Górna, dla których wydano pozwolenia wodnoprawne zawarto w tabeli 1.

Dla ujęć wód podziemnych ustanowiono strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej.

Tabela 2. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Małkinia Górna, dla których wydano pozwolenia wodnoprawne (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie, 2024)

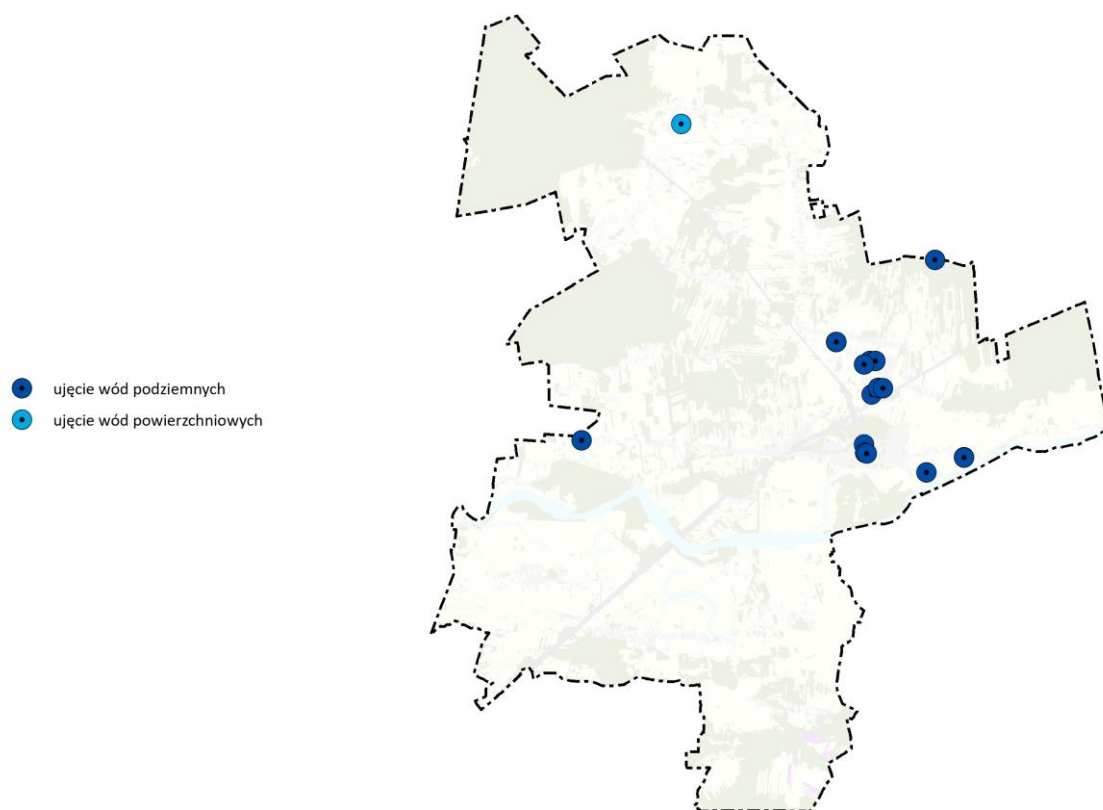
UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH			
lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego	teren ochrony bezpośredniej
studnia wiercona Nr 1 zlokalizowana na działce nr ewid. 1504 w obrębie Kańkowo	Decyzja Nr 380/D/ZUZ/2019 Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 8 października 2019 r. (znak: LU.ZUZ.2.421.2.4.2019.IC) orzekająca przejęcie w całości przez „ARAN” Sp. z o.o. w Wyszkowie Spółka komandytowa ul. Serocka 39, 07-200 Wyszków praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego znak RLO.6223-1-26/05 z dnia 26-01-2006 r. wydanego przez Starostę Ostrowskiego.	31.01.2025 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 22 października 2018 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.134.20 18.AK)
studnia wiercona Nr 1 zlokalizowana na działce nr ewid. 1506/37 w obrębie Kańkowo	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 29 października 2008 r. (znak: ROŚ.6223-1-10/08) udzielająca PROGAS Eurogaz Sp. z o.o. w Warszawie pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. pobór wody podziemnej dla potrzeb Rozlewni Gazu Płynnego PROGAS Eurogaz Sp. z o.o. w Małkini. Decyzja została zmieniona 14 lipca 2009 r. (znak decyzji: ROŚ.6223-1-10/08).	31.10.2018 r.	-
studnia Nr 1 (podstawowa), studnia Nr 2 (awaryjna) zlokalizowane na działce nr ewid. 1219 w obrębie Kańkowo	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 23 grudnia 2013 r. (znak: ROŚ.6341.1.43.2013) udzielająca Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. pobór wód podziemnych z ujęcia składającego się z dwóch studni zlokalizowanych na działce o numerze ewidencyjnym 1219 w m. Kańkowo, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski na potrzeby wodociągu gminnego; odprowadzanie do ziemi ścieków popłucznych ze Stacji Uzdatniania Wody ww. ujęcia, istniejącym wylotem betonowym poprzez rów melioracyjny „A”, usytuowany na działce o nr ewidencyjnym 1270 w m. Kańkowo, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski. Decyzja została zmieniona decyzją Nr 166/D/ZUZ/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. (znak: LU.ZUZ.2.4210.117.2023.AK).	7.12.2033 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 22 października 2018 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.125.20 18.AK)

studnia Nr 1 (podstawowa), studnia Nr 2 (awaryjna) zlokalizowane na działce nr ewid. 968 w obrębie Rostki Wielkie	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 23 grudnia 2013 r. (znak: ROŚ.6341.1.44.2013) udzielająca Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. pobór wód podziemnych z ujęcia składającego się z dwóch studni zlokalizowanych na działce o numerze ewidencyjnym 968 w m. Rostki Wielkie, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski na potrzeby wodociągu gminnego; odprowadzanie do ziemi ścieków popłucznych ze Stacji Uzdatniania Wody ww. ujęcia, poprzez zbiornik wodny usytuowany na działce 968 w m. Rostki Wielkie, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski, istniejącym wylotem betonowym. Decyzja została zmieniona decyzją Nr 151/D/ZUZ/2023 Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 7 czerwca 2023 r. (znak: LU.ZUZ.2.4210.101.2023.AK).	6.12.2023 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 22 października 2018 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.124.2018.AK)
studnia S-1 zlokalizowana na działce nr ewid. 1506/18 w obrębie Kańkowo	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 31 grudnia 2012 r. (znak: ROŚ.6341.1.54.2012) udzielająca AJINOMOTO POLAND Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. na pobór wód podziemnych na potrzeby Zakładu Produkcyjnego w Małkini Górnej z ujęcia wody podziemnej, studni Nr 2 oznaczonej jako studnia S-1 o głębokości 50,1 m, zlokalizowanej na działce o numerze ewidencyjnym 1506/18 w obrębie Kańkowo, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski. Decyzja została zmieniona 7 grudnia 2015 r. (znak decyzji: ROŚ.6341.1.54.2012).	31.12.2025 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 7 listopada 2019 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.130.2018.AK)
studnia wiercona SW 1 zlokalizowana na działkach o nr ew. 1339/6, 1342/11, 1342/14, 1345/6, 1348/6, 1351/19 oraz 1351/16 w obrębie Kańkowo	Decyzja Starosty Mińskiego z dnia 12 sierpnia 2015 r. (znak: ROŚ.6341.5.2015) udzielająca B.D. ART Spółka z o.o. Spółka komandytowa – Zakład w Małkini Górnej pozwolenia wodnoprawnego na: wykonanie urządzenia wodnego, tj. studni głębinowej o wydajności $Q_{eks} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$ na działce o nr ew. 1339/6 w obrębie Kańkowo, gmina Małkinia Górna, powiat ostrowski, województwo mazowieckie; pobór wód podziemnych z własnego ujęcia dla potrzeb technologicznych, socjalno-bytowych oraz gospodarczych wydziału luster na działkach o nr ew. 1339/6, 1342/11, 1342/14, 1345/6, 1348/6, 1351/19 oraz 1351/16 w obrębie geodezyjnym Kańkowo, gm. Małkinia Górna, powiat ostrowski, województwo mazowieckie, składającego się z jednej studni wierconej. Decyzja została zmieniona decyzją Nr 135/D/ZUZ/2023 Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 25 maja 2023 r. (znak: LU.ZUZ.2.4211.6.2023.MK).	12 sierpnia 2035 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 22 października 2018 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.131.2018.AK)
studnie wiercone Nr 1, Nr 2 zlokalizowana na działce o nr ew. 1503/2 w obrębie Kańkowo	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 6 kwietnia 2017 r. (znak: ŚGL.6222.1.2016) udzielająca Rockwool Polska Sp. z o.o. pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do produkcji włókien mineralnych w postaci linii produkcyjnych MAL 5 i MAL 6 oraz MAL 7, zlokalizowanych na terenie zakładu w Małkini Górnej. Decyzja została	-	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 14 grudnia 2018 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.122.2018.AK)

	zmieniona trzykrotnie: decyzja Starosty Mińskiego z dnia 5 października 2017 r. (znak: ŚGL. 6222.1.2016), decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. (znak: ŚGL. 6222.1.2016), decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 21 stycznia 2020 r. (znak: ŚGL. 6222.1.2016).		
studnia zlokalizowana na działce o nr ew. 1069 w obrębie Rostki Wielkie	Decyzja Nr 70/D/ZUZ/2019 Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 23 kwietnia 2019 r. (znak: LU.ZUZ.2.421.256.2018.CJ) udzielająca POLSKIEMU ZWIĄZKOWI DZIAŁKOWCÓW Stowarzyszenia Ogrodowego w Warszawie Rodzinnemu Ogrodowi Działkowemu „RELAKS” pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną obejmującą pobór wody podziemnej z własnego ujęcia wody podziemnej usytuowanego na nieruchomości o numerze ewidencyjnym 1069 obręb Rostki Wielkie, gmina Małkinia Górna do celów podlewania upraw w okresie od 15 kwietnia do 15 października.	12.04.2049 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 10 czerwca 2019 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.123.20 18.AK)
studnia głębinowa zlokalizowana na działce o nr ew. 1078 w obrębie Rostki Wielkie	Decyzja Nr 265/D/ZUZ/2020 Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 21 sierpnia 2020 r. (znak: LU.ZUZ.2.4210.43m.2020.MN) udzielająca PROSPRECO POLSKA Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na usługi wodne polegające na poborze wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na potrzeby bytowe zakładu zagospodarowania odpadów, z istniejącego ujęcia w miejscowości Rostki Wielkie, działka nr ewidencyjny 1078, gmina Małkinia Górna, powiat ostrowski.	15.08.2050 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim z dnia 28 lutego 2019 r. (znak: LU.ZUZ.2.4100.422.20 18.AK)
studnie Nr 1, Nr 2, Nr 3 zlokalizowane na działce o nr ew. 810/54 w obrębie Małkinia Górna	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 23 grudnia 2013 r. (znak: ROŚ.6341.1.45.2013) udzielająca Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. na pobór wód podziemnych na potrzebny wodociągu gminnego z ujęcia zlokalizowanego na działce o numerze ewidencyjnym 810/54 w m. Małkinia Górna, powiat ostrowski, składającego się z trzech studni.	23.12.2028 r.	decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 19 września 2003 r. (znak: RLO.6220-2/03)
studnia wiercona zlokalizowana na działce o nr ew. 380/2 w obrębie Głina	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 15 kwietnia 2015 r. (znak: ROŚ. 6341.2.13.2015) udzielająca Gospodarstwu Rolno-Ogrodniczemu pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, tj. na pobór wody podziemnej z utworów czwartorzędowych, na terenie działki o nr ew. 380/2, w miejscowości Głina, gmina Małkinia Górna, powiat ostrowski.	15.04.2025 r.	decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 15 kwietnia 2015 r. (znak: ROŚ. 6341.2.13.2015)
UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH			
lokalizacja	opis	data obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego	
działki o nr ewid. 371/2, 371/3 w obrębie Żachy Pawły	Decyzja Starosty Ostrowskiego z dnia 8 lipca 2005 r. (znak: RLO.6223-1-11/05) zezwalająca na wykonanie na działkach o nr ewid. 371/2, 371/3 dwóch stawów rybnych;	8.07.2025 r.	

	szczególne korzystanie z wód tj. odprowadzanie do ziemi wody ze stawów poprzez rów melioracyjny biegnący w kierunku rzeki Brok.	
--	---	--

Rysunek 7. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie, 2024)

7.6 Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej Polski Gumińskiego, gmina Małkinia Górna znajduje się w Dzielnicy Podlaskiej (wschodniej). Charakterystyczne są:

- średnia roczna temperatura powietrza – 7,1°C;
- najcieplejszy miesiąc – lipiec z temperaturą 18,2°C;
- najchłodniejszy miesiąc – styczeń z temperaturą 3,6°C;
- średnia amplituda roczna – 22°C;
- okres wegetacyjny – 200–210 dni;
- liczba dni ciepłych ze średnią dobową temperaturą powyżej 15°C – 80–90;
- liczba dni przymrozkowych – 122;
- liczba dni mroźnych – 50, połowę stanowią dni bardzo mroźne z temperaturą poniżej - 10°C;
- opady atmosferyczne – 540 mm/rok, z najwyższymi opadami w lipcu, a najniższymi w lutym;
- średnie roczne zachmurzenie – 6,4 stopnia pokrycia nieba.

W granicach gminy lokalne warunki klimatyczne są zależne od ukształtowania oraz pokrycia terenu. Ze względu na rzeźbę można wyróżnić klimat dolin i obszarów płaskich, wysoczyznowych. Pod względem

zagospodarowania terenu największy wpływ mają duże kompleksy leśne i tereny zabudowane. Najkorzystniejsze warunki termiczne posiadają tereny dostatecznie przewietrzane, o głębokim zaleganiu wód gruntowych, zwłaszcza te, które pokryte są glebami o dużej zwężności, tj. utworami o dużej pojemności cieplnej (gleby gliniaste). Na terenach pokrytych utworami piaszczystymi, w okresie letnim, w warstwie przygruntowej powietrza, występować mogą podwyższone dobowe amplitudy temperatury. Okresowo gorszymi warunkami termicznymi charakteryzują się tereny narażone na występowanie wysokich stanów wód gruntowych. Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi cechują się wilgotne doliny i obniżenia, zwłaszcza bezodpływowe. Narażone są one na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury w okresie lata oraz znacznych spadków temperatury zimą – z formowaniem się zastoisk mroźnego powietrza w dolinie Bugu włącznie. Na obszarach tych często notowane są przymrozki, a także inwersje temperatury utrudniające samooczyszczanie się atmosfery. Tereny leśne położone poza dolinami i obniżeniami charakteryzują się korzystnymi warunkami termicznymi ze znacznie wyrównanym dobowym przebiegiem temperatury.

Na terenach pokrytych utworami piaszczystymi, w okresie letnim, w warstwie przygruntowej powietrza, występować mogą podwyższone dobowe amplitudy temperatury, jednak ogólne warunki termiczne, wietrzne i wilgotnościowe są korzystne.

W ostatnich kilkunastu latach zwraca się uwagę na wzrost intensywności ekstremalnych zjawisk klimatycznych (gwałtowne i intensywne opady, silne wiatry, gradobicia, tornada, susze, silne mrozy) oraz na rozmiary zniszczeń, jakie one wyrządzają. Jest to jednak trend globalny związany z ocieplaniem klimatu. Przewiduje się zwiększenie liczby dni upalnych oraz częstsze i dłuższe susze, spowodowane dużym parowaniem.

Podsumowanie

Ogólne warunki klimatyczne gminy są korzystne, zarówno dla rolnictwa, jak i mieszkalnictwa. Zdecydowanie negatywnymi warunkami charakteryzuje się dolina Bugu – podatna na przymrozki i mgły.

7.7 Szata roślinna

Lasy

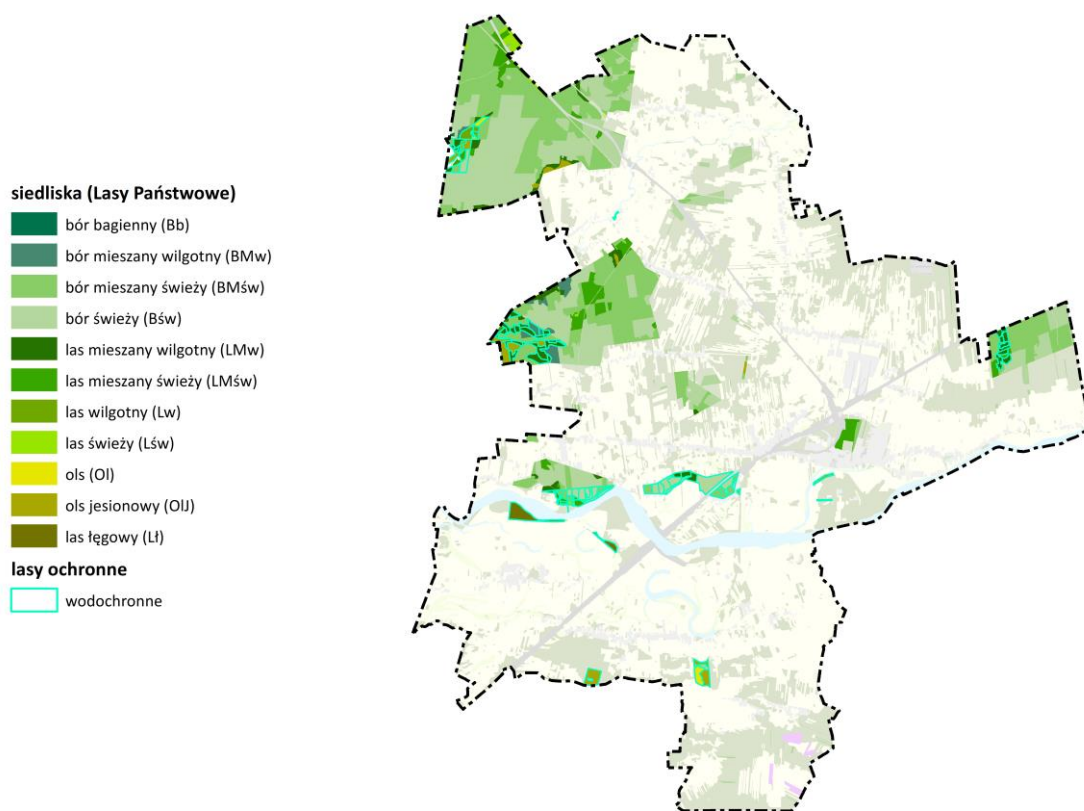
Obszar gminy w podziale przyrodniczo-leśnym należy do kilku mezoregionów: Wysoczyzny Łomżyńskiej, Zambrowsko-Bielskiego oraz Doliny Dolnego Bugu. Swoimi południowymi krańcami gmina wchodzi również w mezoregion Równiny Wołomińsko Garwolińskiej. Największa część obszaru objętego opracowaniem należy do mezoregionu Wysoczyzny Łomżyńskiej, którego lesistość jest średnia i wynosi 30%. Przeważa krajobraz roślinny borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko-podlaskiej. W dolinie rzeki Bug, która należy do mezoregionu Doliny Dolnego Bugu dominuje krajobraz roślinny łęgów wierzbowo-topolowych. Nieco mniejsze powierzchnie zajmuje tu krajobraz borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie południowomazowiecko-podlaskiej, a także grądów. Lesistość tego mezoregionu jest średnia i wynosi 28%.

Lesistość samej gminy Małkinia Górna wynosi 29,2% (GUS, 2023). Największe kompleksy leśne Lasów Państwowych występują w północno-zachodniej części gminy w rejonie Błędnicy i Niegowca. Są one częścią Puszczy Białej. Dosyć duży, zwarty kompleks leśny znajduje się również we wschodnich krańcach gminy, w rejonie wsi Podgórze-Gazdy. W części środkowej i południowej obszaru objętego opracowaniem występują niewielkie, porożrywane fragmenty kompleksów leśnych, w tym łęgi i olsy na obszarze doliny Bugu.

Występują tu niemal wszystkie typy siedlisk leśnych – od suchych i ubogich borów suchych, po podmokłe i żyzne olsy. Najczęściej występującym siedliskiem jest bór świeży porastający przede wszystkim obszar wysoczyzny, spotykany także na tarasach nadzalewowych Bugu. Olsy i łęgi występują sporadycznie w dolinie Bugu. Wiek drzewostanów leśnych jest zróżnicowany. Dość duży udział mają drzewostany młode w wieku do 50 lat, co dotyczy głównie lasów prywatnych.

Lasy państwowe gminy odznaczają się dużymi walorami biocenotycznymi – chronią środowisko wodne oraz stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla okolic Małkini Górnej. Część lasów państwowych na terenie gminy to lasy ochronne wód.

Rysunek 8. Lasy w gminie Małkinia Górna – siedliska i lasy ochronne (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictw: Ostrów Mazowiecka, Sokołów i Łomża)

Pozostałe obszary

Na terenie gminy Małkinia Górna poza zbiorowiskami leśnymi, występują także zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym, związane z doliną Bugu oraz o charakterze seminaturalnym – związane z przestrzenią rolniczą.

Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą przede wszystkim środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały i roślinność tarasów zalewowych. Spośród chronionych siedlisk przyrodniczych należy wymienić występujące w dolinie Bugu:

- starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nympheion*, *Potamion*;
- zbiorowiska zalewanych mulistych brzegów rzek;
- zbiorowiska ziołorośli nadrzecznych.

Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą również płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej – murawy napiaskowe, zbiorowiska zbliżone charakterem do muraw kserotermicznych i piasków stepowych, rozwijające się na piaszczystych aluwach dużych rzek, piaszczystych obszarach morenowych oraz pagórkach kemowych, a także na wydmach śródlądowych i bardzo suchych piaskach sandrowych znajdujących się na tarasach i skarpach dolin rzecznych. Spośród chronionych siedlisk przyrodniczych należy wymienić występujące m.in. w dolinie Bugu:

- wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;
- ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe;
- murawy kserotermiczne.

Zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczą przede wszystkim łąk kośnych występujących głównie w dolinie Bugu, spośród których ochroną zostały objęte:

- niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie;

- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;
- łąki selernicowe.

Podsumowanie

Najcenniejszymi obszarami w gminie pod względem występowania zróżnicowanej i cennej roślinności są zbiorowiska łąkowe i leśne doliny Bugu, a także lasy w północno-zachodniej części gminy (zachodnie części obrębów ewidencyjnych Błędnica, Żachy-Pawły), będące częścią Puszczy Białej.

7.8 Fauna

Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie i w regionie jest dolina Bugu wraz z pobliskimi, licznymi zbiornikami wodnymi oraz ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w jej obrębie. Dolina dolnego Bugu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem rzeki, skarpami, mieliznami, a także wyspami i starorzeczami charakteryzuje się wysokim stopniem naturalności. Unikalne wartości przyrodnicze doliny Bugu i wysoki stopień naturalności występujących tu ekosystemów decydują o tym, że rzeka stanowi szczególne znaczenie dla bytowania cennej fauny i flory: na terenie gminy dolina Bugu objęta jest obszarami specjalnej ochrony ptaków, chroniącymi rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, a także obszarem specjalnej ochrony siedlisk skupiających liczne gatunki zwierząt, znajdujące tu optymalne siedliska bytowania.

Dolina Bugu charakteryzuje się niebywałym bogactwem fauny. Gniazduje tu wiele gatunków ptaków, m.in. bocian czarny i biały, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy i łąkowy, wodnik, kropiatka, zielonka, derkacz, sieweczka rzeczna i obrożna, bekas kszyc, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy, rybitwa rzeczna, białoczelna i czarna, zimorodek czy podróżniczek. W samym Bugu oraz przyległych starorzeczach żyje rzadki i wrażliwy na zanieczyszczenia i regulacje wód małż – skójka gruboskorupowa, a także liczne gatunki ryb, m.in. koza, boleń oraz różanka. Na łąkach w dolinie rzeki spotkać można ściśle chronione gatunki motyli, m.in. czerwoczyka nieparka, a w starych, dziuplastych drzewach pachnicę dębową – gatunek dużego chrząszcza. Ssaki doliny reprezentowane są przez m.in. wydrę oraz wilka.

Do cennych przyrodniczo, bogatych w licznych przedstawicieli fauny obszarów na terenie gminy należą także fragmenty Puszczy Białej, znajdującej się na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Puszcza Biała. Obszary leśne są tu zdominowane przez sosnę, co ma związek z występującymi na tym terenie siedliskami, w większości wytworzonymi na piaskach sandrowych. Na terenie Puszczy Białej gniazdują liczne gatunki ptaków, dla których wyznaczono obszary specjalnej ochrony m.in. błotniak łąkowy, derkacz, lerka, lelek, świergotek polny, gąsiorek, dzięcioł czarny czy dudek. Zwarte obszary leśne puszczy stanowią schronienie dla licznych przedstawicieli ssaków m.in. saren i wilków oraz chrząszczy takich jak jelonek rogacz i pachnica dębową.

Podsumowanie

Najcenniejszymi obszarami w gminie pod względem występowania i zróżnicowania fauny są dolina Bugu, ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w jej obrębie oraz fragmenty Puszczy Białej.

7.9 Powiązania ekologiczne

Na obszarze gminy Małkinia Górna występują korytarze wyznaczone w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego.

W ramach tej koncepcji na terenie Małkini Górnej wyróżniono cztery korytarze:

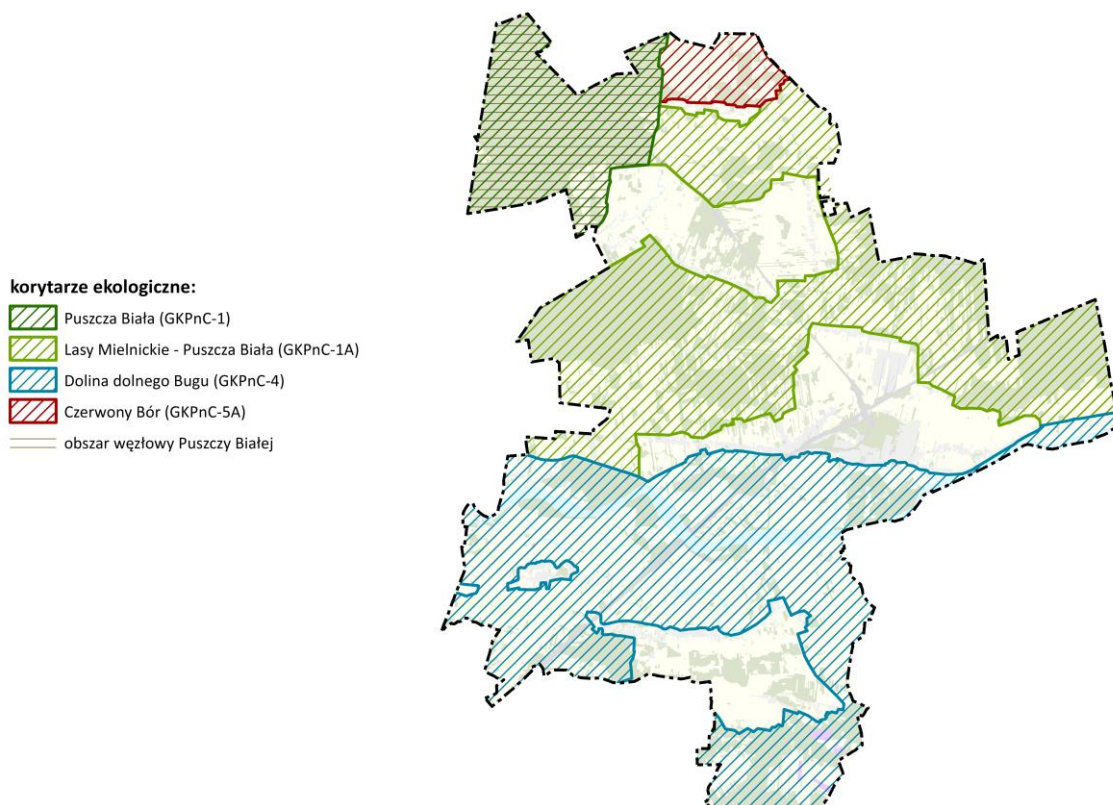
- Puszcza Biała (GKPnC-1);
- Lasy Mielnickie – Puszcza Biała (GKPnC-1A);
- Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-4);
- Czerwony Bór (GKPnC-5A).

Wszystkie wyżej wymienione korytarze należą do Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), który

rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcze Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia. Jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcze Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcze Notecką i Lasy Lubuskie idzie do Parku Narodowego Ujście Warty.

Puszcza Biała (GKPnC-1) zaliczana jest również do obszaru węzłowego tzn. obszaru o wysokich walorach przyrodniczych, dużym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej (ze względu na zachowanie siedlisk i ostoi gatunków o znaczeniu krajowym).

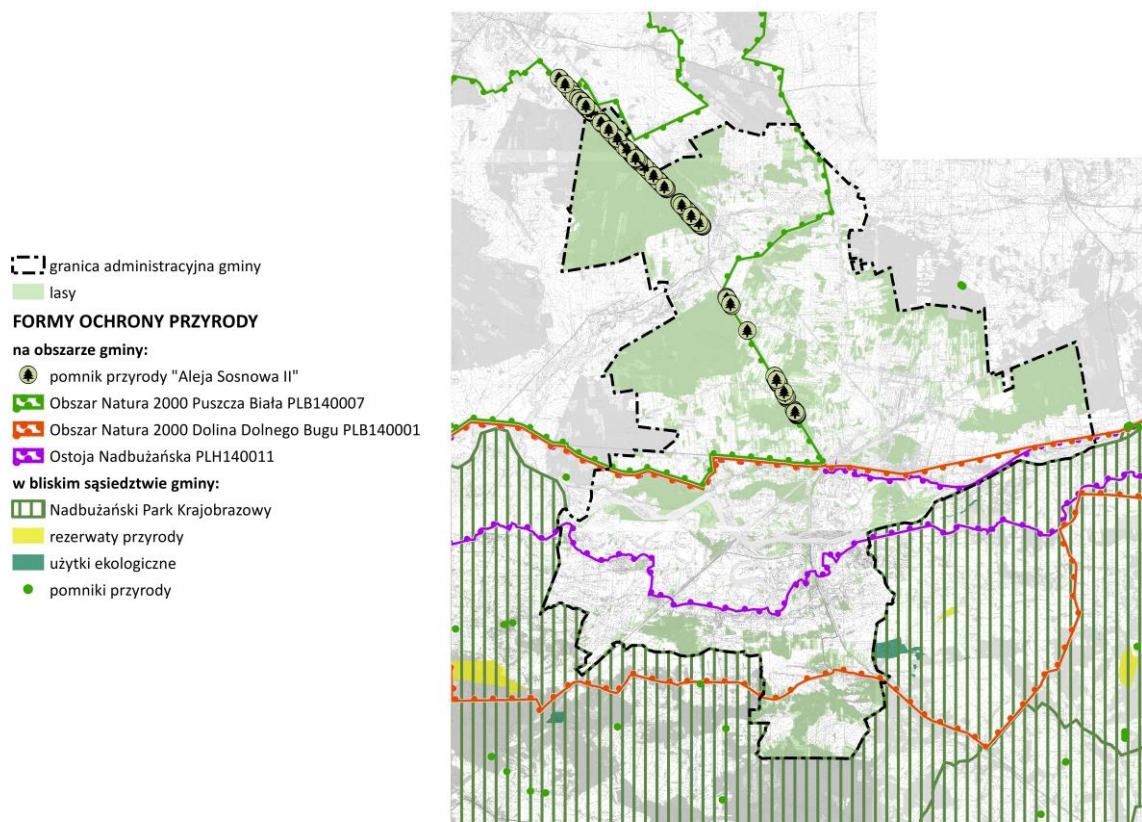
Rysunek 9. Korytarze ekologiczne w gminie Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PAN)

7.10 Formy ochrony przyrody na terenie gminy

Na terenie gminy Małkinia Górna występują obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478). Są to obszary Natura 2000 oraz pomnik przyrody. Poza tym gmina od wschodu, południa i zachodu graniczy bezpośrednio z Nadbużańskim Parkiem Krajobrazowym, którego celem ochrony jest przede wszystkim zachowanie swobodnie meandrującej nizinnej rzeki Bug i jego doliny, pozostałości dużych kompleksów leśnych oraz muraw kserotermicznych i łągów nadrzecznych, a także zachowanie charakteru zabudowy wiejskiej i tradycyjnej funkcji wsi oraz w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego. W sąsiedztwie gminy Małkinia Górna znajdują się też rezerваты przyrody (Bojarski Grąd, Mokry Jegiel, Podjabłońskie), użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody w postaci drzew.

Rysunek 10. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ)

Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 wyznaczane są na podstawie dwóch unijnych dyrektyw: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, potocznie zwanej *dyrektywą ptasią* oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory zwanej *dyrektywą siedliskową*.

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - tzw. obszary „ptasie” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - tzw. obszary „siedliskowe”.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Gmina Małkinia Górna położona jest w zasięgu trzech obszarów Natura 2000⁷:

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001,

⁷ Przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (stanowiska i siedliska zwierząt, siedliska przyrodnicze) wraz ze wskazaniem działań ochronnych zostały wskazane na załączniku I do prognozy (rysunek). Numeracja stanowisk gatunków chronionych jest zgodna z tabelą zawartą w pkt 10.1.

- obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB140007,
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu stały się gatunki ptaków związanych z ekstensywnie użytkowymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi, wśród nich m.in. bocian czarny, bocian biały, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kszyc, wodnik, kropiatka, zielonka, derkacz i wiele innych.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu ustanowiono plan zadań ochronnych⁸, w którym dla objętych ochroną gatunków wyznaczono cele działań ochronnych m.in. utrzymanie siedlisk gatunków, polepszanie sukcesów lęgowych poprzez odstrzał drapieżników oraz utrzymywanie populacji dzięki zapobieganiu zbyt intensywnemu zarastaniu łąk poprzez koszenie i zwiększanie liczby wypasanych zwierząt.

Tabela 3. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu)

Lp. ⁹	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona gniazd bociana:</u> Montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd. Prace należy prowadzić w okresie październik-luty. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym.
2	A030 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	<u>Czynna ochrona łęgów:</u> Izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace prowadzone w okresie październik-luty.	RDOŚ na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym.
3	A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A153 Kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A156 Rzyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	<u>Ograniczenie wpływu lisa na lęgi ptaków:</u> Odstrzał lisa na poziomie ustalonym przez lokalne Koła łowieckie; poziom ten powinien wynosić około 100% stanu wiosennego na danym obszarze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie	Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego na podstawie umowy z RDOŚ.

⁸ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r., poz. 9006] [Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2014 r., poz. 3204] [Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014 r., poz.3080]

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016 r., poz. 7343] [Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego z 2016 r., poz. 3239] [Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2016 r., poz.3411]

⁹ zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

		corocznie w okresie od 1 września do 31 marca.	
5	A118 Wodnik <i>Rallus aquaticus</i> A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i>	<u>Ograniczenie wpływu lisa i norki na legi ptaków:</u> Odstrzał lisa i norki na poziomie ustalonym przez lokalne Koła Łowieckie. Poziom ten powinien wynosić około 100% stanu wiosennego na danym obszarze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie corocznie w terminie 01.09-31.03.	Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego na podstawie umowy z RDOŚ.
6	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	<u>Ograniczenie wpływu norki na legi ptaków:</u> Odstrzał norki na poziomie ustalonym przez lokalne Koła Łowieckie; poziom ten powinien wynosić około 100% stanu wiosennego na danym obszarze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie corocznie w terminie od 1 września do 31 marca.	Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego na podstawie umowy z RDOŚ.
9	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> A153 Kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	<u>Działanie fakultatywne:</u> Objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	RDOŚ Właściciele lub zarządcy gruntów. Działanie jest obligatoryjne dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ, dla pozostałych właścicieli gruntów.
10	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A119 Krociatka <i>Porzana porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A153 Kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Utrzymywać ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie koszenie i wypas corocznie.	Właściciele lub zarządcy gruntów. Działanie jest obligatoryjne dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie, natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ, dla pozostałych właścicieli gruntów.

Obszar Natura 2000 Puszcza Biała

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała jest terenem chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, które znajdują tu optymalne siedliska bytowania, rozrodu i żerowania. Obszar ten zajmuje prawie 84 tys. ha, w tym głównie lasy zarządzane przez nadleśnictwa: Ostrów, Wyszków i Pułtusk, a także fragmenty lasów nadleśnictw Jabłonna i Ostrołęka. Lasy zajmują ok. 63% powierzchni, tereny rolnicze około 36%, a zabudowane – 1%.

Celem ochrony stały się tu cenne gatunki ptaków m.in.: bocian czarny, błotniak łąkowy, derkacz, lelek, dzięcioł czarny, lerka, świergotek polny, jarzębka i wiele innych.

Dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała ustanowiono plan zadań ochronnych¹⁰. Realizacja celów ochronnych odbywa się poprzez działania ochronne, do których należą m.in.: ochrona i inwentaryzacja gniazd, utrzymywanie żerowisk, zachowywanie drzew lęgowych podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży, nasadzenia konkretnych gatunków drzew, jak również ograniczanie zalesiania gruntów w rejonach siedlisk gatunków bytujących w skrajnych terenach lasów oraz terenach bez zwartych drzewostanów.

Tabela 4. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Puszcza Biała (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała)

Lp. ¹¹	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Działanie obligatoryjne: utrzymywanie ekstensywnej gospodarki użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Działania fakultatywne: - koszenie i odkrzaczanie terenów łąk w dolinach rzecznych, - skoszona i ścięta biomasa powinna być usunięta lub złożona w stogi, - odkrzaczane powinny być także łąki bagienne lub okresowo podtapiane, na przykład w efekcie przetamowań powodowanych przez bobry, - dopuszcza się pozostawianie części zakrzaczeń na łąkach w ilości nie większej niż powierzchnia wyłączona z działek rolnych, zgłoszonych do systemu dopłat bezpośrednich, a w przypadku łąk nieobjętych systemem dopłat – nie więcej niż 30% powierzchni użytku w ramach działki ewidencyjnej lub grupy działek jednego właściciela. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Koszenie co najmniej raz na 2 lata – do 30 września, odkrzaczanie raz na 5 lat w okresie listopad-luty. Zabezpieczanie drzew z gniazdami oraz drzew sąsiednich przed dostępem kuny poprzez: smarowanie pni terpentyną lub zakładanie blaszanych obręczy.	Działanie obligatoryjne: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru Działania fakultatywne: Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.
2	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Działanie obligatoryjne: <u>Zachowanie siedlisk derkacza</u> - utrzymywanie ekstensywnej gospodarki użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Działanie obligatoryjne: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru

¹⁰ Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r., poz. 3828]

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r., poz. 9977]

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 4 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016 r., poz. 4446]

¹¹ zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

		Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Działanie fakultatywne: - koszenie terenów łąk w dolinach rzecznych. - skoszona i ścięta biomasa powinna być usunięta lub złożona w stogi. - dopuszcza się pozostawianie części zakrzaczeń na łąkach w ilości nie większej niż powierzchnia wyłączonej z działek rolnych, zgłoszonych do systemu dopłat bezpośrednich, a w przypadku łąk nieobjętych systemem dopłat – nie więcej niż 30% powierzchni użytku w ramach działki ewidencyjnej lub grupy działek jednego właściciela. Koszenie po 1 sierpnia, co najmniej raz na 2 lata. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Działanie fakultatywne: Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
5	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Działanie obligatoryjne – Lasy Państwowe Zapewnienie co najmniej 10% udziału drzewostanów ponad 80 letnich w granicach wyróżnionych arealów gatunku w każdym Nadleśnictwie. Udział ten powinien być rozliczany w skali wszystkich arealów w nadleśnictwie, analiza wykonywana podczas sporządzania planu urządzenia lasu. Działanie fakultatywne: dla właścicieli lasów prywatnych. Podczas sporządzania uproszczonego planu urządzenia lasu należy dokonać analizy udziału drzewostanów w wieku powyżej 80 lat. Udział ten w ramach obrębu ewidencyjnego nie powinien być niższy niż 10%. Analiza jest wtedy wykonywana na podstawie wszystkich drzewostanów objętych uproszczonym planem urządzenia lasu.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Starostwa.
7	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębego w danym roku.	Właściciele i zarządcy gruntów leśnych.
8	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	W ramach procedury oceny oddziaływania dla każdego nowego planu urządzenia lasu należy dokonać oceny planowanych zabiegów pod kątem zmiany areалу siedlisk optymalnych dla lelka (zręby, uprawy i młodniki do 15 lat) na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Użytkowanie rębne (rębnie zupełne) należy planować w ten sposób, aby areal tych siedlisk w skali całego obszaru nie zmniejszał się więcej niż o 10% w stosunku do stanu wyjściowego. Zmniejszenie to może być skutkiem jedynie niekorzystnej struktury klas wieku powodującej brak możliwości użytkowania rębego.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie.

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Obszar Ostoi Nadbużańskiej, podobnie jak obszar Doliny Dolnego Bugu, obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego z charakterystycznym dla doliny Bugu krajobrazem, obfitującym w starorzecza, łąchy i piaszczyste skarpy nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Większość doliny pokryta jest przez suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Do Ostoi Nadbużańskiej włączony jest także kompleks lasów liściastych

między Drażniewem i Platerowem.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska ustanowiono plan zadań ochronnych¹² (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011). Przedmiotem ochrony stały się tu:

- a) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały i roślinność tarasów zalewowych:
 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion*, *Potamion*;
 - zbiorowiska zalewanych mulistych brzegów rzek;
 - zbiorowiska ziołorośli nadrzecznych.
- b) Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej:
 - ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe;
 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;
 - suche wrzosowiska;
 - murawy kserotermiczne.
- c) Zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczące łąk kośnych występujących głównie w dolinie Bugu:
 - niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie;
 - ziemnowilgotne łąki trzęślicowe;
 - łąki selernicowe.
- d) Zbiorowiska leśne:
 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;
 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;
 - łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;
 - ciepłolubne dąbrowy;
 - sosnowy bór chrobotkowy.

Dla siedlisk podlegających ochronie zdefiniowano liczne zadania ochronne, w granicach gminy Małkinia Górna do zadań tych należy czynna ochrona siedlisk muraw napiaskowych i suchych wrzosowisk polegająca na wycinaniu i karczowaniu podrostów drzew na tych terenach.

¹² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r., poz. 8654]

Tabela 5. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska)

Lp. ¹³	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	Ograniczenie lub eliminacja procesów sukcesji poprzez wycinanie i karczowanie podrostu drzew. Karczowanie karp korzeniowych powoduje odsłonięcie gleby, co sprzyja rozwojowi muraw napiaskowych i suchych wrzosowisk. Po przeprowadzonym zabiegu udział podrostu drzew na powierzchni powinien wynosić poniżej 10%. Zabieg wycinania i karczowania należy przeprowadzić co 3 lata, przed rozwinieniem się liści, co zapobiega silnemu odnawianiu i rozrastaniu usuwanych gatunków z sztyk korzeniowych a uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ.
	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylon</i>)		

Pomnik przyrody

Na terenie gminy Małkinia Górna ochroną w postaci pomnika przyrody objęto „Aleję Sosnową II” przy drodze wojewódzkiej nr 627, na odcinku od granic miejscowości Małkinia Górna poprzez obszar gminy Małkinia Górna do miejscowości Ostrów Mazowiecka poprzez obszar gminy Ostrów Mazowiecka.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Warszawa)

lp.	typ/podtyp pomnika	opis	miejsowość	akt prawny ustanawiający
1	wieloobiektowy /grupa drzew	Aleja Sosnowa II składająca się z 295 sztuk sosen pospolitych <i>Pinus silvestris</i>	Małkinia Górna, Małkinia Dolna, Orło, Biel, Ostrów Mazowiecka, Żachy-Pawły	Rozporządzenie Nr 70 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 czerwca 2005r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody "Aleja Sosnowa II" (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2005 r. Nr 164, poz. 5195)

Podsumowanie

Na terenie gminy występują wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody, co czyni ją obszarem bardzo atrakcyjnym pod względem przyrodniczym. Ich obecność daje szansę ochrony cennych i unikatowych w skali kraju siedlisk przyrodniczych i pozwala na zachowanie atrakcyjności tego terenu. Z tego powodu są to jednak obszary o warunkach fizjograficznych niesprzyjających zagospodarowaniu (las, podmokłe łąki).

Praktycznie cała gmina położona jest także w zasięgu głównych krajowych korytarzy ekologicznych – przy projektowaniu zabudowy powinno brać się pod uwagę umożliwienie swobodnej migracji zwierząt przez te tereny.

7.11 Zasoby krajobrazowe

Gmina Małkinia Górna jest urozmaicona pod względem krajobrazowym.

Dominującym, szczególnie w południowej części gminy, jest krajobraz dolinny. Najbardziej atrakcyjna jest Dolina Dolnego Bugu. Cechuje ją zachowane naturalne koryta rzeki, skarpy, wyspy, mielizny, a także starorzecza otoczone rozległymi łąkami i pastwiskami. Szata roślinna doliny jest praktycznie zachowana w stanie naturalnym. Można tu odnaleźć liczne gatunki roślin i zwierząt, z czego większość należy do gatunków rzadkich i chronionych.

¹³ zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych

Innym, również dominującym w tej części gminy, jest krajobraz jeziorny. Okolice jezior Glinki i Bużysko porasta roślinność nadwodna oraz wierzby. Występują tu wilgotne łąki oraz pastwiska. Teren jest interesujący pod względem ornitologicznym, gniazdują tu m.in. rybitwa czarna i białoskrzydła, rycyk, zielonka.

Kolejnym krajobrazem atrakcyjnym przyrodniczo jest krajobraz leśny, dominujący w północno-zachodniej części gminy. Obejmuje on zarówno lasy prywatne, jak i państwowe, stanowiące część Puszczy Białej. Najczęściej występującym siedliskiem jest bór świeży oraz bór mieszany świeży. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla okolic Małkini Górnej.

Wschodnia część gminy to krajobraz typowo rolniczy. Przeważają tutaj pola uprawne, gdzieśkolwiek pojawiają się zwarte kompleksy leśne. Zabudowa w tej części jest nieco bardziej rozproszona jednak koncentruje się wzdłuż głównych dróg.

Podsumowanie

Gmina Małkinia Górna charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi. Szczególnie cennym pod tym względem jest obszar doliny rzeki Bug oraz obszar Puszczy Białej.

7.12 Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego

Dla województwa mazowieckiego, w tym dla obszaru gminy Małkinia Górna, został sporządzony *Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego*, który został przyjęty uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa mazowieckiego (w tym na obszarze gminy Małkinia Górna) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych¹⁴. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na terenie gminy Małkinia Górna zidentyfikowano łącznie pięć typów krajobrazu, w tym 10 podtypów, które zaprezentowano w tabeli 7 oraz na rysunku 11. Spośród zidentyfikowanych krajobrazów wskazano cztery krajobrazy priorytetowe, które obejmują południową część gminy.

W tabeli 8 zawarto wykaz rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu.

Tabela 7. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: *Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024*)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
1. Wód powierzchniowych 1b. Systemy wód płynących	krajobrazy dolin	14-318.74-003	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe) A.1.7. Erozja gleb (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
		14-318.91-003*	A.2.3. Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk Stopień zagrożenia krajobrazu W zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) E.1.1. Zagrożenie powodziowe (zagrożenia

¹⁴ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

			potencjalne, duże)
2. Bagienno-łęgowe - głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	krajobrazy dolin	14-318.74-010	-
	krajobrazy dolin	14-318.74-011*	A.1.7. Erozja gleb (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp. (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.3.3. Zanieczyszczenie wód (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) E.1.1. Zagrożenie powodziowe (zagrożenia potencjalne, niewielkie)
	krajobrazy równinne	14-318.67-010	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-003	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych (zagrożenia istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu) E.1.1. Zagrożenie powodziowe (zagrożenia potencjalne, umiarkowane) D.3.3. Zanieczyszczenie wód (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	krajobrazy równinne	14-318.78-190*	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy dolin	14-318.74-047	E.1.1. Zagrożenie powodziowe (zagrożenia potencjalne, duże)
	krajobrazy równinne	14-318.67-115	-

	krajobrazy faliste	14-843.35-033	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-035	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-039	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-040	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-041	-
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy równinne	14-318.67-092	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-030	-
3. Leśne 3c. Z przewagą siedlisk łąkowych, bagiennych i olsowych	krajobrazy dolin	14-318.74-055*	A.2.3. Naturalna i przyspieszona przez A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły działalność człowieka Stopień zagrożenia krajobrazu sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy dolin	14-318.74-056*	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu)
	krajobrazy dolin	14-318.74-057	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-043	-
6. Wiejskie 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	krajobrazy równinne	14-318.67-030	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-007	-
6. Wiejskie 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	krajobrazy równinne	14-318.78-193*	-
	krajobrazy dolin	14-318.74-025*	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) B.1.3. Niszczenie dziedzictwa archeologicznego (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
	krajobrazy równinne	14-318.78-076	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo	krajobrazy równinne	14-318.67-063	-

rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy faliste	14-843.35-018	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-020	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-022	-
6. Wiejskie 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	krajobrazy dolin	14-318.74-031	-
	krajobrazy faliste	14-843.35-024	-
12. Przemysłowe i energetyczne 12a. Duże kompleksy przemysłowe	krajobrazy faliste	14-843.35-001	-

* krajobraz priorytetowy

Rysunek 11. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024)

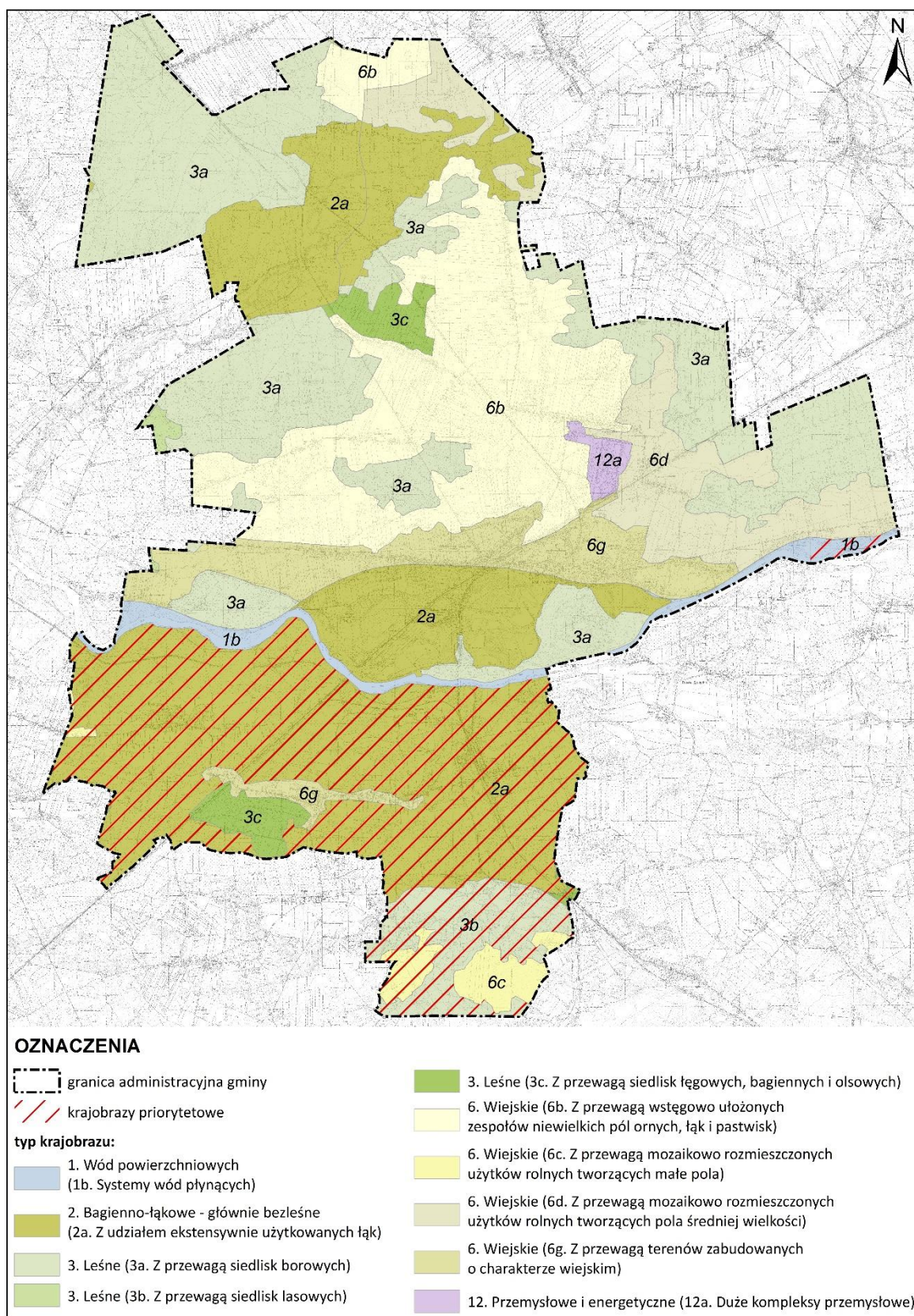

Tabela 8. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu (źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024)

Kod krajobrazu	14-318.74-003				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korzyści ekologicznych:	
• Utrzymanie naturalnego lub zbliżonego do naturalnego charakteru wód • Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów • Ograniczanie zainwestowania terenów osuwiskowych • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	• Prowadzenie gospodarki rybackiej z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska • Poprawa stanu elementów hydromorfologicznych (siedliskowych) w celu polepszenia warunków bytowania organizmów wodnych	• Renaturalizacja zagrożonych eutrofizacją odcinków rzek poprzez ograniczenie dopływu substancji biogennych • Poprawa warunków abiotycznych i stanu środowiska przyrodniczego wód	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Monitoring procesów osuwiskowych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Utrzymanie drożności biologicznej rzek pełniących funkcję korytarzy ekologicznych • Ograniczanie presji antropogenicznej na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie prac regulacyjnych rzek w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia przepustowości dróg wodnych	-

Kod krajobrazu	14-318.91-003				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korzyści ekologicznych:	
• Utrzymanie naturalnego lub zbliżonego do naturalnego charakteru wód • Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów • Ochrona naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Prowadzenie gospodarki rybackiej z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska • Poprawa stanu elementów hydromorfologicznych (siedliskowych) w celu polepszenia warunków bytowania organizmów wodnych • Ograniczanie sukcesji leśnej na tereny użytków zielonych i mokradeł • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	• Renaturalizacja zagrożonych eutrofizacją odcinków rzek poprzez ograniczenie dopływu substancji biogennych • Poprawa warunków abiotycznych i stanu środowiska przyrodniczego wód	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Utrzymanie drożności biologicznej rzek pełniących funkcję korytarzy ekologicznych • Ograniczanie presji antropogenicznej na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie prac regulacyjnych rzek w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia przepustowości dróg wodnych	-

Kod krajobrazu	14-318.74-011	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korzyści ekologicznych:		
- Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania - Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej oraz ochrona walorów krajobrazowych - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych - Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej - Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej - Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią - Ochrona i kształtowanie krajobrazu, m.in. poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji - Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Utrzymanie hydrogenicznych siedlisk nieleśnych - Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem - Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne - Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	- Częściowa renaturyzacja zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łukowych - Ograniczanie antropogenicznych zanieczyszczeń wód	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód - Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo - Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz	-	

Kod krajobrazu	14-843.35-003	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:		
- Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania - Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej oraz ochrona walorów krajobrazowych - Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Utrzymanie hydrogenicznych siedlisk nieleśnych - Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem	Częściowa renaturyzacja zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łukowych	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków wraz z przestrzeganiem zasad zawartych w uchwale i planie ochrony parku kulturowego oraz ustanawianie nowych form - Sporządzenie zgodnie z art. 16 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami odpowiednio planu ochrony oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru parku kulturowego nieposiadającego mpzp - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe - Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-	

Kod krajobrazu	14-318.78-190	Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:			
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych - Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko - Ochrona jakości krajobrazu w przypadku modernizacji istniejącej i realizacji nowej infrastruktury technicznej - Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego - Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy - Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwanego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb I-III	- Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej - Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na ładowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	- Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi - Po zakończeniu eksploatacji złoże przeprowadzenie rekultywacji terenu	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo - Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwość akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych	-

Kod krajobrazu	14-318.74-047				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią - Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III	- Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej - Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Ustanawianie form ochrony zabytków - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności	-

Kod krajobrazu	14-318.74-055				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Zachowanie istniejących leśnych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania - Ochrona naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych - Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników Jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej - Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem - Ograniczanie sukcesji leśnej na tereny użytków zielonych i mokradeł	Przywrócenie naturalnej wilgotności, zagrożonym wysychaniem, siedliskom: bagiennym, łęgowym i olsowym	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Ustanawianie form ochrony zabytków - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-

Kod krajobrazu	14-318.74-056				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Zachowanie istniejących leśnych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania - Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych - Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników JST w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego - Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej - Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem - Przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalni - Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na łądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	Przywrócenie naturalnej wilgotności, zagrożonym wysychaniem, siedliskom: bagiennym, łągowym i olsowym	- Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Ustanawianie form ochrony zabytków - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód - Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo	-

Kod krajobrazu	14-318.78-193				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Ustanawianie form ochrony zabytków - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-

Kod krajobrazu	14-318.74-025				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego - Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy - Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości - Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III - Zachowanie spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej krajobrazu - Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji - Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu - Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia - Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju - Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne - Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	- Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej - Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych - Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz - Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	- Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie - Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych - Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form - Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	- Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt - Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności - Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód - Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwość akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych	-

Kod krajobrazu	14-318.78-076				
Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korzyści ekologicznych:	
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złożyć przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód	-

8 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

8.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, gmina Małkinia Górna została zaliczona do strefy mazowieckiej.

Tabela 9. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia i roślin (źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2023. GIOŚ Warszawa, 2024)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ¹⁵	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	A	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	¹⁶	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

klasa A1 – stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;

klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Klasyfikacji strefy dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 roku. Na obszarze strefy mazowieckiej nie wykazano obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin. Wykazano natomiast obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu – klasa D2. W sezonie letnim rejestrowany był wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz, w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza w roku 2023 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza (POP) dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Ciepłe, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczeń-luty oraz grudzień) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało niższymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń.

¹⁵ dla roślin NO_x

¹⁶ nie przeprowadzono klasyfikacji

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Gmina Małkinia Górna położona jest w granicach siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych:

- Struga RW200010267147689;
- Trzcianka RW2000102671476729;
- Brok od Siennicy do ujścia RW20001126714769;
- Dopływ spod Rostek-Dańbogów RW200010267147529;
- Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759;
- Treblinka RW200015267147549;
- Kanał Kacapski RW200010267147749;

przy czym monitoringiem¹⁷ prowadzonym przez GDOŚ w okresie do 2021 r. objęte były jedynie cztery z siedmiu ww. JCWP.

Tabela 10. Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

nazwa JCWP	kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące stan ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Struga	RW200010267147689	umiarkowany potencjał ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity	brak danych	nie dotyczy	zły
Trzcianka	RW2000102671476729	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	brak danych	nie dotyczy	brak danych
Brok od Siennicy do ujścia	RW20001126714769	zły stan ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery	zły

¹⁷ JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021

Dopływ spod Rostek-Daćbogów	RW200010267147529	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy	dobry	nie dotyczy	brak danych
Bug od granicy w Niemirowie do Broku	RW20001226714759	słaby stan ekologiczny	BZT5, OWO; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor	zły
Treblinka	RW200015267147549	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	dobry	nie dotyczy	brak danych
Kanał Kacapski	RW200010267147749	umiarkowany stan ekologiczny	OWO, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce	poniżej dobrego	benzo(a)piren; nie dotyczy	zły

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wszystkie siedem JCWP są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, szczegółową ich charakterystykę przedstawia tabela 11.

Tabela 11. Charakterystyka JCWP (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

numer i nazwa JCWP	Struga RW200010267147689	Trzcianka RW2000102671476729	Brok od Siennicy do ujścia RW20001126714769	Dopływ spod Rostek- Daćbogów RW200010267147529	Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	Treblinka RW200015267147549	Kanał Kacapski RW200010267147749
status	silnie zmieniona część wód	silnie zmieniona część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód
stan	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	brak danych	zły stan wód
rodzaj presji determinującej stan wód	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) presje zasalające – eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, - rzeki pozostałe, obiekty mostowe – rzeki główne, - rzeki pozostałe	presje troficzne – źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) presje hydromorfologiczne – obiekty mostowe - rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, - rzeki pozostałe, obiekty mostowe – rzeki główne, - rzeki pozostałe	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo
cele środowiskowe	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Brok od ujścia do ujścia Strugi (dla certy) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych

			wskaźników - stan dobry	dobry stan chemiczny	[benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		dobry stan chemiczny
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	NIE	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	TAK – JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu,	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego,	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego,	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost	TAK – cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost

powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	TAK – obszar Natura 2000 Puszcza Biała	TAK – obszar Natura 2000 Puszcza Biała	TAK – obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu, Puszcza Biała, Ostoja Nadbużańska	TAK – obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu, Puszcza Biała, Ostoja Nadbużańska	TAK – rezerваты przyrody: Kózki, Skarpa Mołożewska, Wydma Mołożewska, Przekop; parki krajobrazowe: Podlaski Przełom Bugu, Nadbużański Park Krajobrazowy; obszary chronionego krajobrazu: Dolina Bugu, Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu, Dolina Bugu i Nurca; obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu, Puszcza Biała, Ostoja Nadbużańska; użytki ekologiczne	TAK – Nadbużański Park Krajobrazowy; obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu, Ostoja Nadbużańska; użytki ekologiczne	rezerwat przyrody Mokry Jegiel; Nadbużański Park Krajobrazowy; obszary Natura 2000: Dolina Dolnego Bugu, Ostoja Nadbużańska
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Małkinia Górna położona jest w granicach JCWPd nr 55.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Małkinia Górna były prowadzone badania jakości wody w jednym punkcie pomiarowym.

Tabela 12. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punktach pomiarowych w 2022 r. (źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023)

powiat/gmina	miejsowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
ostrowski/Małkinia Górna	Prostyń (5770)	55	swobodne	III (wody zadowalającej jakości)

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wody podziemne JCWPd nr 55 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy).

JCWPd nr 55 znajduje się w wykazie wód podziemnych przeznaczonych do poboru wody w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na obszarze dorzecza Wisły.

Przekształcenia powierzchni ziemi

Eksploracja złóż na terenie gminy obecnie prowadzona jest jedynie w Poniatowie, gdzie wydobywany jest piasek ze żwirem. Odkrywkowy system wydobywania powoduje trwałe przekształcenie terenu i szereg zmian w środowisku naturalnym, tj.: powstanie wyrobisk, hałd, odpadów przerobczych i złożowych, czasami osuszanie gruntów lub zanieczyszczenie wód. Należy jednak podkreślić, że wyrobiska na terenie gminy stosunkowo niewielkie, niezagłębione – skutki eksploatacji są relatywnie nieduże dla środowiska i krajobrazu.

Innymi przekształceniami terenu są niewielkie zwykłe deniwelacje działek, podcięcia zboczy przy drogach itp.

Podsumowanie

Na terenie gminy występuje zanieczyszczenie powietrza – odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów benzo(a)pirenu i ozonu, przy czym są to problemy typowe dla obszaru całej Polski. Stan wód powierzchniowych w gminie uznano jako zły i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych jest natomiast dobry i nie występują istotne zagrożenia dla ich jakości.

8.2 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Małkinia Górna jest typową gminą rolniczą o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Pomimo tendencji do przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z intensyfikacją rolnictwa, urbanizacją oraz rozbudową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, jej cenne walory przyrodnicze pozostają nienaruszone. Najcenniejsze obszary przyrodnicze objęte zostały ochroną obszarową – specjalny obszar ochrony siedlisk oraz obszary specjalnej ochrony ptaków, dzięki czemu unikalne wartości środowiskowe

zostają zachowane.

Najistotniejszy potencjał krajobrazowy gminy stanowią Dolina Dolnego Bugu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem rzeki, skarpami, mieliznami, a także wyspami i starorzeczami, charakteryzująca się wysokim stopniem naturalności oraz zwarty kompleks leśny Puszczy Białej. Na uwagę zasługują tu przede wszystkim unikalne wartości przyrodnicze, kulturowe i różnorodność występujących ekosystemów.

Najcenniejszymi obszarami w gminie pod względem występowania zróżnicowanej i cennej roślinności są lasy północno-zachodniej części gminy będące częścią Puszczy Białej oraz zbiorowiska roślinne doliny Bugu i jego starorzeczy m.in. jezior Glinki i Bużysko zajętych przez roślinność przywodną, zbiorowiska szuwarowe i zarośla wierzb. Na terenie gminy Małkinia Górna występują także liczne zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym, związane z doliną Bugu, oraz o charakterze seminaturalnym – związane z przestrzenią rolniczą. Zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczą także płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, praktycznie pozbawione pokrywy glebowej – murawy napiaskowe, zbiorowiska zbliżone charakterem do muraw kserotermicznych i piaszków stepowych, rozwijające się na piaszczystych aluwialach dużych rzek i piaszczystych obszarach morenowych oraz wydmachów śródlądowych.

Doliny rzek oraz fragmenty Puszczy Białej stanowią jedno z najcenniejszych obszarów w gminie pod względem występowania i zróżnicowania fauny. Dolina Dolnego Bugu z zachowanym naturalnym, meandrującym korytem rzeki, skarpami, mieliznami, a także wyspami i starorzeczami jest istotnym czynnikiem zwiększającym ilość niszy siedliskowych rzadkich gatunków zwierząt, przede wszystkim ptaków i bezkręgowców.

8.3 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Stan rozumiany jako jakość poszczególnych elementów środowiska, należy określić jako umiarkowany. Przekroczenia jakości powietrza dotyczą pojedynczych elementów (O_3) w skali całego województwa mazowieckiego, ogólny stan wód powierzchniowych został uznany za zły, natomiast stan wód podziemnych określono jako dobry.

Do głównych zagrożeń pochodzenia środowiska interpretowanych jako zagrożenie dla zdrowia ludności można zaliczyć:

- hałas, którego głównym źródłem są drogi wojewódzkie nr 627 oraz 694 a także linie kolejowe nr 34 oraz nr 6 – możliwe jest ograniczenie uciążliwości akustycznych poprzez realizację obwodnic miejscowości Małkinia Górna i wyprowadzenie ruchu samochodowego poza zwartą zabudowę, lokalizację pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg przebiegających przez tereny zabudowane, modernizację nawierzchni drogowych (wymiana na cichą nawierzchnię); obiektów produkcyjnych uciążliwych w aspekcie emisji hałasu jest niewiele;
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków; lokalnie stwarza zagrożenie tylko dla zwartej zabudowy położonej w dolinach, gdy warunki atmosferyczne powodują spływanie mas i ich stagnowanie w dolinie; ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków; na terenie gminy jest kilka obiektów stanowiących punktowe źródło emisji zanieczyszczeń;
- nieuregulowana gospodarka ściekowa powoduje zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych; należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych (obecnie 20,9% ogółu budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej) i prowadzić kontrolę wywozu nieczystości.

9 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska prowadzone na terenie gminy Małkinia Górna od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Analiza polityki przestrzennej gminy Małkinia Górna zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, przyjęte uchwałą Nr 379/XLIX/2023 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 31 marca 2023 r.; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach Natura 2000.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

10.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

Zagrożenie powodziowe

W gminie Małkinia Górna zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug oraz rzeka Brok. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)¹⁸.

Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na

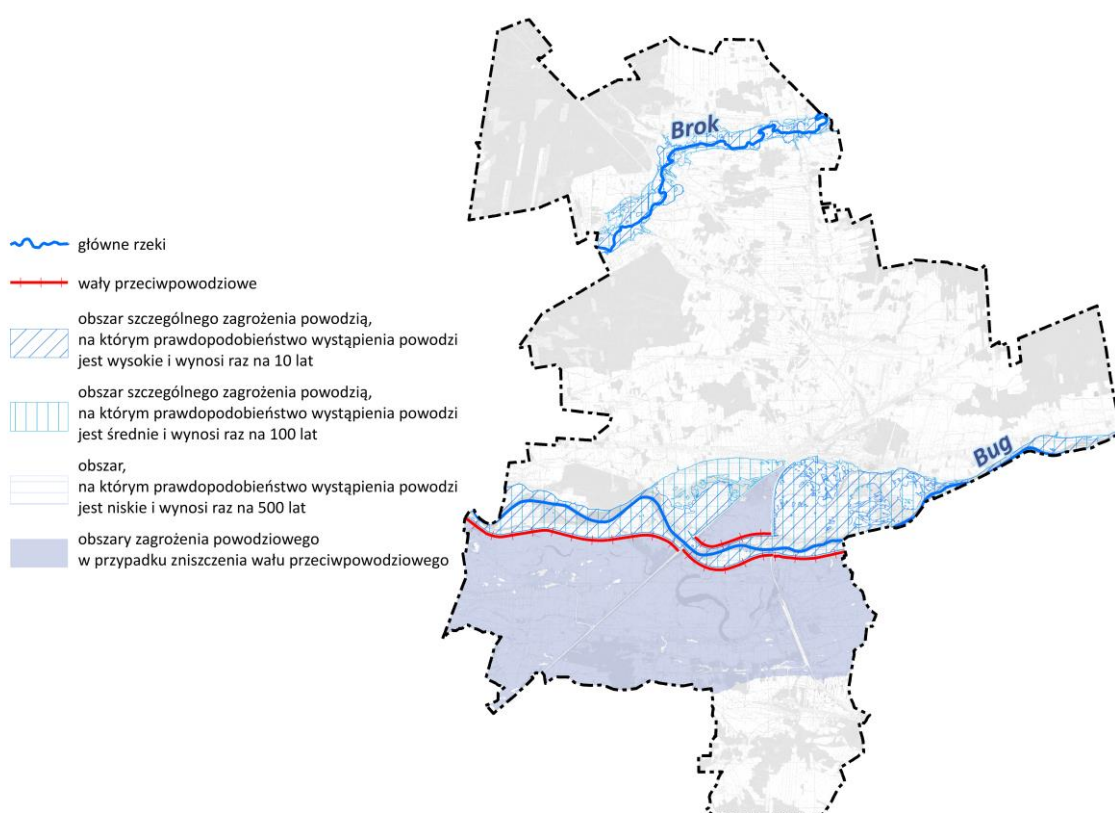
¹⁸ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Bug znajdują się grunty w dolinie Bugu. Są to generalnie tereny niezabudowane, pojedyncze zabudowania zagrożone powodzią znajdują się we wsiach Klukowo-Morgi, Małkinia Mała-Przewóz oraz Zawisty Nadbużne. Funkcje ochronne lewego brzegu Bugu pełnią wały przeciwpowodziowe, zabezpieczając cały odcinek rzeki przepływający przez gminę.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Brok znajdują się w większości użytki zielone i zieleń naturalna w dolinie rzecznej. Pojedyncze zabudowania zagrożone powodzią znajdują się we wsiach Orło, Niegowiec, Żachy-Pawły, Daniłowo-Parcele.

Rysunek 12. Zagrożenie powodziowe w gminie Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie)

Głównym celem ochrony przeciwpowodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego. Jest to cel prewencyjny i polega przede wszystkim na unikaniu wzrostu zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, a także określeniu warunków możliwego zagospodarowania pozostałych obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi.

Nadmienić należy, że w obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska

i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Wynika z tego, że lokalizacja budynków na tych terenach jest niemożliwa do czasu przyłączenia do kanalizacji sanitarnej.

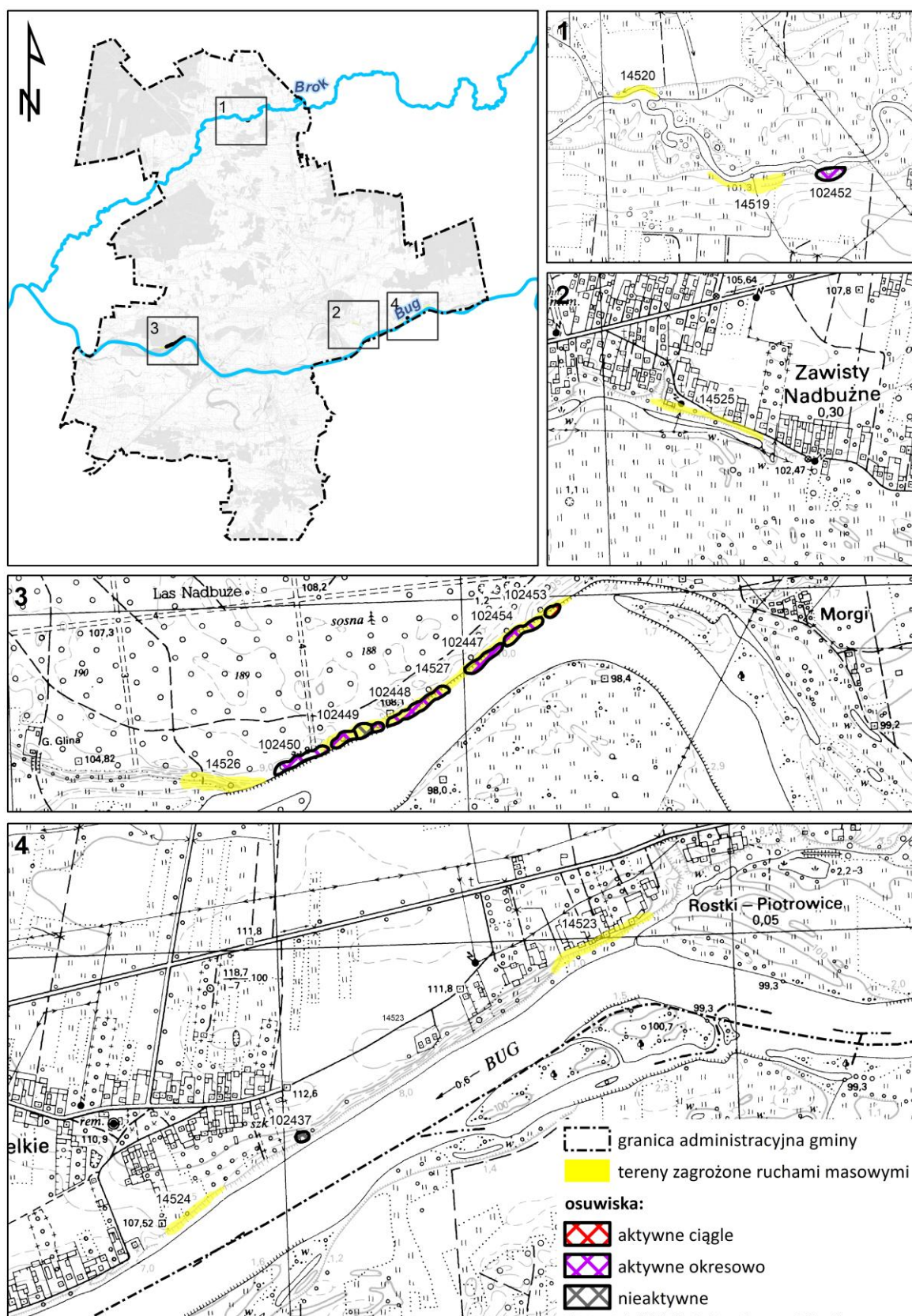
Osuwiska

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywoływana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spełznięcia, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał.

Dla gminy Małkinia Górna zostały opracowane Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Zgodnie z ww. mapami na terenie gminy zlokalizowanych jest 8 osuwisk w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Glina, Rostki Wielkie. Większość z nich jest aktywna okresowo, jedynie niewielkie osuwisko w miejscowości Glina jest aktywne ciągle. Osuwisko w obrębie ewidencyjnym Rostki Wielkie jest nieaktywne.

Obszary zagrożone ruchami masowymi znajdują się w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Glina, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice.

Rysunek 13. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, PIG-PIB)

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Klimat akustyczny na terenie gminy Małkinia Górna warunkują czynniki takie jak komunikacja drogowa i kolejowa oraz w niskim stopniu hałas przemysłowy o niewielkim natężeniu, który występuje w stopniu lokalnym.

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie (droga wojewódzka nr 627, droga wojewódzka nr 694), linia kolejowa nr 6 relacji Warszawa - Białystok o znaczeniu międzynarodowym oraz jednotorowa linia kolejowa nr 34 relacji Ostrołęka-Małkinia. Wszystkie wyżej wymienione szlaki komunikacyjne krzyżują się w miejscowości Małkinia Górna, co prowadzi do nagromadzenia hałasu w tym rejonie. Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu przeprowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2020/2021 na drogach wojewódzkich¹⁹ największe obciążenie ruchem w gminie obserwuje się właśnie w miejscowości Małkinia Górna, na ul. Ostrowskiej, która na odcinku od ul. Brokowskiej do ul. Nurskiej stanowi wspólny odcinek drogi wojewódzkiej nr 627 i 694. Hałas może więc stanowić zagrożenie oraz uciążliwość przede wszystkim dla ludzi zamieszkujących te okolice.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Jedynymi większymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV oraz stacja elektroenergetyczna GPZ. Obecny stan oraz układ linii elektroenergetycznych wraz ze stacjami transformatorowymi całkowicie pokrywa zapotrzebowanie na energię elektryczną mieszkańców gminy oraz stwarza rezerwy, dzięki którym możliwe jest zasilenie nowych odbiorców indywidualnych.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

W Małkini Górnej dla linii elektroenergetycznych WN 110 kV obowiązują strefy ochronne w postaci pasów technologicznych o szerokości 36 m, po 18 m z każdej strony od osi linii, w granicach których występują ograniczenia w możliwości zagospodarowania terenu.

Niska emisja

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego oraz emisja komunikacyjna.

Obszar gminy jest w bardzo małym stopniu zgazyfikowany, procent mieszkańców korzystających z gazu sieciowego wynosi zaledwie 5,7 (źródło: GUS, 2023). Na terenie gminy nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Znaczny problem w gminie stanowi tzw. niska emisja. W większości budynków indywidualnych użytkowane są kotły, dla których paliwem jest głównie węgiel oraz drewno. Wykorzystywane są również inne paliwa, tj.: olej opałowy, pellet drzewny oraz gaz ziemny, stanowią one jednak mniejszy udział. Na wielkość

¹⁹ Generalny Pomiar Ruchu 2020/21, GDDKiA: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

emisji ma również wpływ stan techniczny urządzeń.

Nie ma możliwości zmiany systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem. Działania takie są określone w *Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Małkinia Górna (Meritum Competence, marzec 2023)*.

Głównymi punktowymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są:

- Zakłady ROCKWOOL Polska Sp. z o.o. w Małkini Górnej;
- kotłownie w spółdzielniach mieszkaniowych („Zacisze” i „Małkinianka”) do ogrzewania budynków wielorodzinnych;
- kotłownie centralnego ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej.

Gazociąg

Przez gminę Małkinia Górna przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia. Gazociąg ten zlokalizowany jest obrębach Kańkowo, Daniłówka Pierwsza, Daniłowo, Daniłowo – Parcele, Żachy Pawły.

Od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia, obowiązują odległości stref kontrolowanych²⁰ zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013 r., poz. 640).

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. Gmina Małkinia Górna odznacza się niskim stopniem skanalizowania (20,9% ogółu budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej). Aktualnie długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 37,4 km (stan na 2023 r. według danych GUS), do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadzi 904 przyłączy²¹. Z roku na rok liczba ta wzrasta, co świadczy o rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz chęci przyłączania się do niej mieszkańców. Gmina ma dwie oczyszczalnie ścieków:

- komunalna oczyszczalnia ścieków „Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Małkini Górnej” (oczyszczalnia biologiczna),
- przemysłowa oczyszczalnia ścieków zakładu ROCKWOOL Polska Sp. z o.o. (oczyszczalnia mechaniczna).

Tabela 13. Wykaz oczyszczalni ścieków w gminie i ich charakterystyka (źródło: Wykaz oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych, WIOŚ Warszawa 2017)

nazwa zarządzającego	rodzaj	miejsowość	odbiornik	RLM	projektowana maksymalna przepustowość [m ³ /d]	projektowana średnia przepustowość [m ³ /d]	ilość ścieków w 2017 r. [m ³ /d]
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Małkini Górnej	gminna	Małkinia Górna	Bug/Narew	11 100	1 800,00	1 300,00	779,4

²⁰ Strefa kontrolowana – obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu.

²¹ GUS, 2023 r.

ROCKWOOL Polska Sp. z o.o. Zakład w Małkini Górnej	zakładowa	Małkinia Górna	Starorzecze Bugu	117	55,00	45,00	15,9
---	-----------	-------------------	---------------------	-----	-------	-------	------

Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych, tzw. szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Niewłaściwe zagospodarowanie ścieków, np. w nieszczelnych szambach, stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Sytuacja jest szczególnie groźna w granicach stref krótkiego przenikania zanieczyszczeń do wód podziemnych – w północnej i południowej części gminy. Należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych i prowadzić kontrolę wywozu nieczystości.

Gospodarka odpadami

Gmina Małkinia Górna zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 zaliczana jest do regionu wschodniego. Na terenie regionu wschodniego funkcjonują 4 instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, 4 instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych oraz 3 instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. W miejscowości Zawisty Podleśne zlokalizowany jest Zakład Przetwarzania Odpadów Zawisty Sp. z o.o., w którym funkcjonują m. in. instalacja zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych, instalacja do wytwarzania paliwa alternatywnego z odpadów.

W 2008 r. zostało zamknięte składowisko odpadów funkcjonujące w gminie Małkinia Górna zlokalizowane w Zawistach Podleśnych (częściowo na terenie miejscowości Rostki Wielkie), na którym prowadzona jest rekultywacja.

Ponadto na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany na terenie bazy Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Małkini Górnej.

Zagrożenia dla jakości gleb

Z uwagi na przeważające rolnicze wykorzystanie gleb w gminie Małkinia Górna istotny wydaje się problem ich antropogenizacji. Głównym skutkiem antropogenizacji jest obniżenie zawartości składników pokarmowych w glebie poprzez intensywną uprawę i zbiór plonów roślinnych oraz jednostronne przenawożenie gleby. Do tego procesu przyczynia się również ugniatanie gleby przez pojazdy i maszyny rolnicze, nieumiejętnie prowadzone gospodarowanie glebą (zbyt głęboka orka, wypalanie roślinności, rozlewanie gnojowicy) oraz wadliwie prowadzone prace melioracyjne.

Obiekty potencjalnie uciążliwe

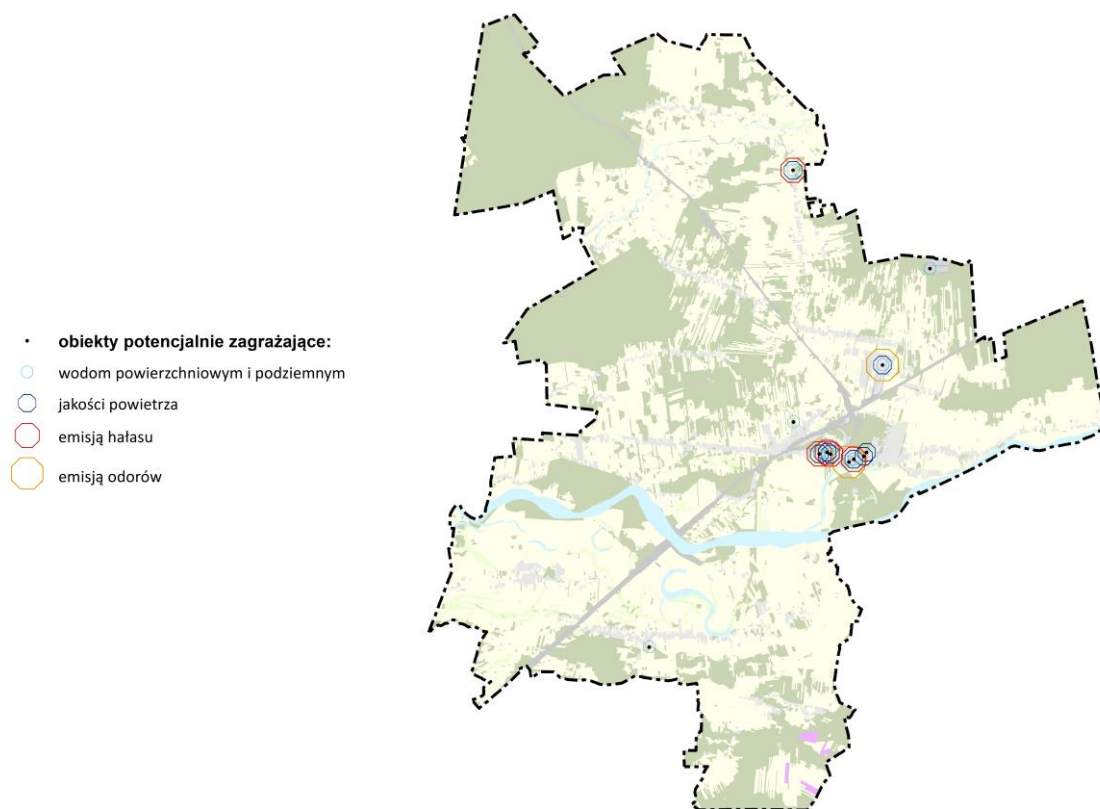
Na terenie gminy Małkinia Górna znajduje się kilka obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska. Większość z nich zlokalizowana jest we wschodniej części gminy. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są Spółdzielnie Mieszkaniowe „Zacisze” oraz „Małkinianka”, a także Zakłady Wełny Mineralnej ROCKWOOL Polska Sp. z o.o., które stanowią zagrożenie dla środowiska również pod kątem emisji odorów oraz hałasu. Gmina posiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, gdzie znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz oczyszczalnia ścieków. W miejscowości Zawisty Podleśne zlokalizowany jest Zakład Przetwarzania Odpadów Zawisty Sp. z o.o., w którym funkcjonują m.in. instalacja zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych, instalacja do wytwarzania paliwa alternatywnego z odpadów. Obiekty stanowią potencjalne zagrożenie dla środowiska pod względem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji odorów. Ryzyko dla środowiska mogą stanowić również pozostałe obiekty, tj. stacje paliwowe, cmentarze.

Na terenie gminy Małkinia Górna znajdują się dwa cmentarze (cmentarz parafialny przy ul. Kościelnej, cmentarz w Prostyni), dla których obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315), tj.:

§ 3.1. Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien,

źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić, co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

Rysunek 14. Obiekty potencjalnie uciążliwe na terenie gminy Małkinia Górna (źródło: opracowanie własne)

Podsumowanie

Na terenie gminy Małkinia Górna występuje zagrożenie powodziowe (obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują doliny rzek Bug i Brok) oraz zagrożenia związane z osuwaniem mas ziemnych (obrzęby ewidencyjne Daniłowo-Parcele, Glina, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice).

Głównym źródłem hałasu są drogi wojewódzkie nr 627 i 694 oraz linie kolejowe biegnące przez obszar gminy. Na największe uciążliwości hałasowe narażeni są mieszkańcy miejscowości Małkinia Górna, gdzie krzyżują się wszystkie powyższe szlaki komunikacyjne.

Ze względu na brak systemu ciepłowniczego na terenie gminy, głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest tzw. emisja niska z kotłowni indywidualnych, natomiast niski stopień skanalizowania gminy, a co za tym idzie konieczność stosowania zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, może stanowić zagrożenie dla stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych.

11 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętym uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska – zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Małkinia Górna.

12 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Małkinia Górna. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Małkinia Górna będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

12.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego gminy Małkinia Górna, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112)*. W gminie Małkinia Górna występują liczne tereny chronione przed nadmiernym hałasem, dla których dopuszczalne poziomy wymieniono poniżej.

Tabela 14. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby (źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej, tereny szpitali w miastach	61 dB	56 B	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Na terenie gminy Małkinia Górna obowiązuje obecnie 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg

oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.:

- w strefie usługowej (SU) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie produkcji rolniczej (SR) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej;
- w strefie otwartej (SO) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni.

W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu.

W czasie eksploatacji biogazowni do źródeł hałasu zaliczyć można stacjonarne źródła hałasu takie jak pompy, rozdrabniacze, agregat prądotwórczy wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz ruchome źródła hałasu – pojazdy ciężkie dowożące i odbierające surowiec i pojazdy lekkie obsługi biogazowni.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekątnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448)*.

Jedynymi większymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV oraz stacja elektroenergetyczna GPZ. Obecny stan oraz układ linii elektroenergetycznych wraz ze stacjami transformatorowymi całkowicie pokrywa zapotrzebowanie na energię elektryczną mieszkańców gminy oraz stwarza rezerwy, dzięki którym możliwe jest zasilanie nowych odbiorców indywidualnych.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – ze względu na przebieg przez teren gminy linii elektroenergetycznych 110 kV występuje ograniczenie w użytkowaniu terenów znajdujących się w pasie technologicznym od tych linii o szerokości po 18 m od osi linii w obie strony.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie podaje do publicznej wiadomości informacje dotyczące zakładów o dużym ryzyku (ZDR) i zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego. Na terenie gminy Małkinia Górna nie występują zakłady ZDR i ZZR (stan na dzień 19.02.2024 r.)²².

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w odniesieniu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenia naturalne

Dla gminy Małkinia Górna zostały opracowane Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Zgodnie z ww. mapami na terenie gminy zlokalizowanych jest 8 osuwisk w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Głina, Rostki Wielkie. Większość z nich jest aktywna okresowo, jedynie niewielkie osuwisko w miejscowości Głina jest aktywne ciągle. Osuwisko w obrębie ewidencyjnym Rostki Wielkie jest nieaktywne.

Obszary zagrożone ruchami masowymi znajdują się w obrębach ewidencyjnych Daniłowo-Parcele, Głina, Zawisty Nadbużne, Rostki Wielkie, Rostki-Piotrowice.

Zagrożenie powodziowe

W gminie Małkinia Górna zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug oraz rzeka Brok. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)²³.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Bug znajdują się grunty w dolinie Bugu. Są to generalnie tereny niezabudowane, pojedyncze zabudowania zagrożone powodzią znajdują się we wsiach Klukowo-Morgi, Małkinia Mała-Przewóz oraz Zawisty Nadbużne. Funkcje ochronne lewego brzegu Bugu pełnią wały przeciwpowodziowe, zabezpieczając cały odcinek rzeki przepływający przez gminę.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Brok znajdują się w większości użytki zielone i zieleń naturalna w dolinie rzecznej. Pojedyncze zabudowania zagrożone powodzią znajdują się we wsiach Orło, Niegowiec, Żachy-Pawły, Daniłowo-Parcele.

Do obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego zaliczają się zabudowania w miejscowościach, tj. Kiełczew, Prostyn, Treblinka, Boreczek, Borowe oraz Małkinia Mała – Przewóz.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą Prawo wodne obowiązuje uzgodnienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Z istotnych dla planowania przestrzennego zakazów należy wymienić:

- zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania;
- lokalizowania nowych cmentarzy.

12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny jest korzystne.

Zarówno dla fauny jak i dla flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa pod inną strefę niż strefa

²² Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-warszawa/informacje-rejestry-i-wykazy-dotyczace-zakladow-o-duzym-ryzyku>

²³ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

otwarta. Pozostałe tereny objęte strefami, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, obejmują zazwyczaj tereny rolnicze, ich likwidacja nie przyczyni się więc do utraty cennych siedlisk. Część nowych terenów pod zabudowę lokalizowana jest jednak w zasięgu korytarzy ekologicznych, co może wpływać niekorzystnie na migrację zwierzyny na tych obszarach. Szczególnie dotyczy to miejscowości Błędnica, gdzie wzdłuż drogi wskazano praktycznie nieprzerwany ciąg strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. W przypadku realizacji zwartej zabudowy na tych terenach, może ona w przyszłości stanowić istotną barierę dla zwierzyny. Należy podkreślić, że ww. tereny zostały przeznaczone pod zabudowę z obowiązującym studium zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie na gatunki i siedliska chronione

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego może dojść do niekorzystnych oddziaływań na cele ochrony obszarów Natura 2000. Zasadniczo wynika to z uwzględnienia obowiązujących dokumentów planistycznych.

Projekt planu ogólnego w większości przypadków uwzględnia siedliska oraz miejsca bytowania gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, jak również zasięgi działań ochronnych wskazane w planach zadań ochronnych. Niemniej przy analizie zasięgu wyznaczonych stref planistycznych stwierdzono prawdopodobne występowanie konfliktów:

- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie stanowisk oraz siedlisk gatunków chronionych;
- lokalizację stref planistycznych, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, w obrębie wskazanych działań ochronnych.

Sytuacje konfliktowe zostały opisane poniżej:

- w miejscowości **Daniłowo-Parcele** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową (SZ)** na terenie, gdzie wskazano działanie ochronne, tj. planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia.
- w miejscowości **Żachy-Pawły** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** na terenie, gdzie wskazano działanie ochronne, tj. planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia.
- w miejscowości **Niegowiec** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** na terenie, gdzie wskazano działanie ochronne, tj. planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia.
- w miejscowości **Orło** wskazane zostały:
 - **strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** na terenach, gdzie występują: siedlisko oraz stanowisko lerki, stanowisko i siedlisko dudka, siedlisko świergotka polnego. Zabudowa obejmuje również wskazane działanie ochronne, tj. koszenie i odkrzaczanie terenów łąk w dolinach rzecznych (bocian czarny) oraz utrzymanie siedlisk łęgowych (derkacz).
 - **strefa wielofunkcyjną z zabudową zagrodową (SZ)** na terenach, gdzie występuje siedlisko dudka oraz wskazano działanie ochronne, tj. planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia; koszenie i odkrzaczanie terenów łąk w dolinach rzecznych (bocian czarny) oraz utrzymanie siedlisk łęgowych (derkacz).
- w miejscowości **Błędnica** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** na terenie, gdzie wskazano działanie ochronne tj. planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia.
- w miejscowości **Kielczew** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** na terenie, gdzie zostały wskazane działanie ochronne tj. zachowanie starych drzew, ogławianie drzew (pachnica dębowa) oraz zachowanie drzew (pachnica dębowa).
- w miejscowości **Prostyń** wyznaczono **strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową**

jednorodziną (SJ), strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową (SZ) na terenach, gdzie zostały wskazane działania ochronne, tj. utrzymanie siedlisk gatunków (bocian czarny, bocian biały, cyranka, płaskonos, kropiatka, derkacz, kszysk, rycyk, krwawodziób) oraz zachowanie siedlisk gatunków (bocian biały, cyranka, płaskonos, błotniak łąkowy, kropiatka, derkacz, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, kszysk, rycyk, kulik wielki, krwawodziób, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna).

- w miejscowości **Małkinia Mała-Przewóz** wyznaczono **strefę usługową (SU)** na terenie, gdzie występuje stanowisko łabędzia niemego. Niewielki fragment wyznaczonego terenu nachodzi na siedlisko „naturowe” – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie.
- w miejscowości **Poniatowo** wyznaczono **strefę usługową (U)** na terenie, gdzie wskazano stanowisko dzięcioła zielonego.

Projekt planu ogólnego wyznacza ww. tereny inwestycyjne zgodnie z obowiązującym studium. Należy podkreślić, że ww. konflikty były analizowane na etapie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, które zostało przyjęte uchwałą Nr 379/XLIX/2023 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 31 marca 2023 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 13 grudnia 2022 r. (znak pisma: WSTS-O.610.39.2022.KB) uzgodnił projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, natomiast pismem z dnia 16 stycznia 2023 r. (znak pisma: WOOŚ-III.410.99.2022.JD.3) zaopiniował bez uwag projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W odniesieniu do dopuszczonych terenów urządzeń odnawialnych źródeł energii w profilu funkcjonalnym strefy otwartej (teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wiatrowej) położonej w granicach obszaru Natura 2000, przed przystąpieniem do realizacji inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, w tym możliwości negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Na etapie projektu planu ogólnego, z uwagi na brak wskazywania konkretnych inwestycji oraz dokładnej lokalizacji, ocena wpływu na obszary Natura 2000 jest niemożliwa.

12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zieleni urządzoną (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniały swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy a nie do jej rozpraszania.

W rozdziale 12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny scharakteryzowano przewidywane oddziaływania na zwierzęta i rośliny. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może niekorzystnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, jednakże wskazane strefy planistyczne, gdzie dopuszczono tereny inwestycyjne, są zgodne z obowiązującym studium. Zasadniczo jednak tereny leśne czy położone w dolinie rzeki Bug nie przeznacza się na inwestowanie.

12.4 Oddziaływanie na wodę

Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych jak i powierzchniowych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

12.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło, jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Obszar gminy jest w bardzo małym stopniu zgazyfikowany (z gazu sieciowego korzysta zaledwie 5,7% mieszkańców, GUS 2023), brak też scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych w znacznej mierze z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren elektrowni wodnej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wiatrowej) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO. Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych.

12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Eksploatacja kopalni

Obecnie na terenie gminy Małkinia Górna eksploatowane są dwa złoża kruszyw naturalnych: Poniatowo III/1 (piasek), Poniatowo IV (piasek ze żwirem).

Strefa górnictwa (SG) została wyznaczona na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. W granicach strefy górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Strefy te zlokalizowane są w obrębach Poniatowo i Grądy.

Na etapie tworzenia obowiązujących dokumentów planistycznych tereny eksploatacji złóż, znajdujące się w miejscowościach Poniatowo i Grądy, zostały wyznaczone w oparciu o udokumentowane złoża kruszyw naturalnych oraz zamierzenia inwestycyjne mieszkańców. Na etapie składania wniosków do obowiązującego studium mieszkańcy, z uwagi na występowanie w obrębie ich działek kruszyw naturalnych, wnioskowali o zmianę przeznaczenia na obszary wydobywania kopalin. Wyznaczenie ww. terenów w studium jako tereny eksploatacji złóż oraz jako strefa górnictwa (SG) w projekcie planu ogólnego umożliwia uzyskanie w przyszłości pozwolenia na wydobywanie (koncesji).

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną rekultywowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

12.7 Oddziaływanie na krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Odpowiedzią na wymagania Konwencji Krajobrazowej jest polska ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Gmina Małkinia Górna jest urozmaicona pod względem krajobrazowym. Dominującym, szczególnie w południowej części gminy, jest krajobraz dolinny. Najbardziej atrakcyjna jest dolina dolnego Bugu. Cechuje ją zachowane naturalne koryto rzeki, skarpy, wyspy, mielizny, a także starorzecza otoczone rozległymi łąkami i pastwiskami. Szata roślinna doliny jest praktycznie zachowana w stanie naturalnym. Można tu odnaleźć liczne gatunki roślin i zwierząt, z czego większość należy do gatunków rzadkich i chronionych. Innym, również dominującym w tej części gminy, jest krajobraz jeziorny. Okolice jezior Glinki i Bużysko porasta roślinność nadwodna oraz wierzby. Występują tu wilgotne łąki oraz pastwiska. Teren jest interesujący pod względem ornitologicznym, gniazdują tu m.in. rybitwa czarna i białoskrzydła, rycyk, zielonka. Kolejnym krajobrazem atrakcyjnym przyrodniczo jest krajobraz leśny, dominujący w północno-zachodniej części gminy. Obejmuje on zarówno lasy prywatne, jak i państwowe, stanowiące część Puszczy Białej. Najczęściej występującym siedliskiem jest bór świeży. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla okolic Małkini Górnej. Wschodnia część gminy to krajobraz typowo rolniczy. Przeważają tutaj pola uprawne, gdzieśkolwiek pojawiają się zwarte kompleksy leśne. Zabudowa w tej części jest nieco bardziej rozproszona jednak koncentruje się wzdłuż głównych dróg.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie

nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, znajdujące się na terenie gminy grunty rolne i leśne, a także w oparciu o rekomendacje i wnioski zawarte w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego.

Nie przewiduję się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Projekt planu ogólnego uwzględnia występowanie na terenie gminy krajobrazów priorytetowych, tj.:

- krajobraz wód powierzchniowych (1) – systemy wód płynących (1b) o kodzie 14-318.91-003;
- krajobraz bagienno-łąkowy – głównie bezleśny (2) z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (2a) o kodzie 14-318.74-011;
- krajobraz leśny (3) z przewagą siedlisk borowych (3a) o kodzie 14-318.78-190, z przewagą siedlisk łąkowych, bagiennych i olsowych o kodach 14-318.74-055, 14-318.74-056;
- krajobraz wiejski (6) z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola (6c) o kodach 14-318.78-193, 14-318.74-025;

w obrębie których dominuje przeznaczenie pod strefę otwartą (SO), a wskazane strefy, gdzie dopuszcza się tereny inwestycyjne obejmują istniejącą zabudowę oraz tereny przeznaczone pod zainwestowanie w obowiązujących dokumentach planistycznych.

12.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU, SR, SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni, teren elektrowni wodnej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wiatrowej).

Ponadto za istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy uznać przewagę strefy otwartej (SO) oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złoża

Racjonalną gospodarkę złożami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Strefa górnictwa na terenie gminy Małkinia Górna została wyznaczona na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. W granicach strefy górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Strefy te zlokalizowane są w obrębach Poniatowo i Grądy.

Ustalenie w planie ogólnym stref górnictwa (SG) zapewnia możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Gleby klas chronionych

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują gleby klasy III.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagającego ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Gmina Małkinia Górna objęta jest siecią Natura 2000, przez jej teren przebiegają dwa obszary specjalnej ochrony ptaków (Dolina Dolnego Bugu – PLB140001 i Puszcza Biała – PLB 140007) oraz specjalny

obszar ochrony siedlisk (Ostoja Nadbużańska – PLH140011). Występują tu także obiekty przyrodnicze prawnie chronione w postaci pomnika przyrody stanowiącego aleję sosnową.

Natura 2000

Dla ww. obszarów Natura 2000 sporządzono plany zadań ochronnych, w których wyznaczono działania, mające na celu ochronę gatunków poprzez utrzymanie ich siedlisk (lęgów i gniazd) oraz żerowisk, a także ochronę cennych siedlisk.

Analizy wpływu wyznaczonych stref planistycznych dokonano w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny – Oddziaływanie na gatunki i siedliska chronione*. Stwierdzono, że wyznaczone strefy planistyczne, w zgodzie z obowiązującym studium, mogą stanowić konflikt dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 oraz wskazanych w PZO działań ochronnych. Należy podkreślić, że ww. konflikty były analizowane na etapie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, które zostało przyjęte uchwałą Nr 379/XLIX/2023 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 31 marca 2023 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 13 grudnia 2022 r. (znak pisma: WSTS-O.610.39.2022.KB) uzgodnił projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, natomiast pismem z dnia 16 stycznia 2023 r. (znak pisma: WOOŚ-III.410.99.2022.JD.3) zaopiniował bez uwag projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Małkinia Górna ochroną w postaci pomnika przyrody objęto aleję sosnową przy drodze wojewódzkiej nr 627, na odcinku od granic miejscowości Małkinia Górna poprzez obszar gminy Małkinia Górna do miejscowości Ostrów Mazowiecka poprzez obszar gminy Ostrów Mazowiecka.

Tereny wzdłuż odcinka drogi wojewódzkiej nr 627, gdzie usytuowany jest pomnik przyrody, przeznaczone zostały pod strefę otwartą (SO). Należy zakładać, że wszelkie roboty drogowe, prace inwestycyjne w pobliżu drzew wchodzących w skład pomnika przyrody będą prowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami, tj. art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy rozporządzenia nr 70 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody „Aleja Sosnowa II” (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2005 r. Nr 164, poz. 5195).

13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 12 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Objęcie obszarów szczególnego powodzią przeważającej mierze strefą otwartą oraz ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne, jedynie do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych.
- Objęcie strefą górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także terenów przeznaczonych pod eksploatację w obowiązujących dokumentach planistycznych.

- Uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 oraz działań ochronnych wyznaczonych w ustanowionych planach zadań ochronnych.
- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 zawarta w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 12.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000* i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację siedlisk i stanowisk chronionych gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych oraz działań ochronnych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszarów Natura 2000, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Niemniej jednak realizacja jakiejkolwiek inwestycji w granicach obszarów Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112).

14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

15 Załączniki

- I. Załącznik I – Lokalizacja przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 wraz z działaniami ochronnymi wskazanymi w PZO. Prognoza oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna. Rysunek w skali 1:10 000.

16 Tabele i wykazy

16.1 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1290);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 530 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 399);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

16.2 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na podstawie m.in. następujących materiałów:

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, Budplan Sp. z o.o., Warszawa 2018;
2. Prognoza oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, Budplan Sp. z o.o., Warszawa 2022;
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Małkinia Górna, przyjęte uchwałą Nr 379/XLIX/2023 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 31 marca 2023 r.;
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Małkinia Górna na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2028, 2020;
5. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Małkinia Górna, Meritum Competence, marzec 2023.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 414 Ostrów Mazowiecka, 415 Małkinia Górna, 453 Sadowne, 454 Kosów Lacki;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 414 Ostrów Mazowiecka, 415 Małkinia Górna, 453 Sadowne, 454 Kosów Lacki;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 414 Ostrów Mazowiecka, 415 Małkinia Górna, 453 Sadowne, 454 Kosów Lacki;
4. Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, PIG-PIB;
5. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
6. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecka, Sokołów, Łomża – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
7. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
8. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://malkiniagorna.e-mapa.net/>
2. <http://www.gios.gov.pl> Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
3. <http://warszawa.rdos.gov.pl> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – rejestry form ochrony przyrody

16.3 Gatunki zwierząt będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000

nr	gatunek
gatunki ptaków	
12	Brodziec piskliwy (<i>Actitis hypoleucos</i>)
20	Zimorodek zwyczajny (<i>Alcedo atthis</i>)
23	Rożeniec zwyczajny (<i>Anas acuta</i>)
24	Płaskonos zwyczajny (<i>Anas clypeata</i>)
25	Cyraneczka zwyczajna (<i>Anas crecca</i>)
27	Świstun (<i>Anas penelope</i>)
28	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)
29	Cyranka zwyczajna (<i>Anas querquedula</i>)
32	Gęgawa (<i>Anser anser</i>)
36	Świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)
52	Czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)
61	Głowienka zwyczajna (<i>Aythya ferina</i>)
62	Czernica (<i>Aythya fuligula</i>)
104	Dziwonia zwyczajna (<i>Carpodacus erythrinus</i>)
111	Sieweczka rzeczna (<i>Charadrius dubius</i>)
118	Rybitwa białoskrzydła (<i>Childonias leucopterus</i>)
119	Rybitwa czarna (<i>Childonias niger</i>)
120	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)
124	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)
127	Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)
141	Derkacz zwyczajny (<i>Crex crex</i>)
147	Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)
151	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)
154	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)
155	Czapla biała (<i>Egretta alba</i>)

178	Pustułka zwyczajna (<i>Falco tinnunculus</i>)
186	Łyska zwyczajna (<i>Fulica atra</i>)
189	Bekas kszysk (<i>Gallinago gallinago</i>)
191	Kokoszka zwyczajna (<i>Gallinula chloropus</i>)
201	Żuraw zwyczajny (<i>Grus grus</i>)
219	Gąsior (<i>Lanius collurio</i>)
220	Srokosz (<i>Lanius excubitor</i>)
238	Mewa śmieszka (<i>Larus ridibundus</i>)
242	Rycyk (<i>Limosa limosa</i>)
244	Strumieniówka (<i>Locustella fluviatilis</i>)
245	Brzęczka (<i>Locustella luscinioides</i>)
246	Świerszczak zwyczajny (<i>Locustella naevia</i>)
251	Lerka (<i>Lullula arborea</i>)
255	Podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)
266	Nurogęś (<i>Mergus merganser</i>)
282	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)
309	Trzmielojad zwyczajny (<i>Pernis apivorus</i>)
312	Kormoran zwyczajny (<i>Phalacrocorax carbo</i>)
317	Batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)
336	Dzięcioł zielony (<i>Picus viridis</i>)
353	Zielonka (<i>Porzana parva</i>)
354	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)
363	Wodnik zwyczajny (<i>Rallus aquaticus</i>)
367	Remiz zwyczajny (<i>Remiz pendulinus</i>)
369	Brzegówka zwyczajna (<i>Riparia riparia</i>)
385	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)
388	Rybitwa białoczarna (<i>Sternula albifrons</i>)
404	Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)
406	Perkozek zwyczajny (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)

422	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>)
437	Dudek (<i>Upupa epops</i>)
442	Czajka zwyczajna (<i>Vanellus vanellus</i>)
gatunki małży	
21	Skójka gruboskorupawa (<i>Unio crassus</i>)
gatunki minogów i ryb	
18	Boleń pospolity (<i>Aspius aspius</i>)
32	Koza pospolita (<i>Cobitis taenia</i>)
101	Różanka europejska (<i>Rhodeus amarus</i>)
gatunki owadów	
1308	Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)
1597	Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>)
gatunki ssaków	
39	Wydra europejska (<i>Lutra lutra</i>)

Warszawa, dnia 22 października 2024 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112)

o ś w i a d c z a m

że jako autor *Prognozy oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Małkinia Górna* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzelat